اخ وطنه

نصیر احمد احمدی
ترتیب وهاب

Download from:aghalibrary.cm

(۱)

د خړې هیلی په وزر کې څرېکه شوه. وزر یې ورپاوه، پورته پاتې کېدا یې له اختیاره ووته، لاندې پر شنو لوخو ورغله. چړپ! د ډنډ اوبه باد شوې، هیلی لوخو ته ور وښوېېده، ځان یې غلی کړ.

په سترګو یې زور را ووست. نه خلاصېدې، په اوبو کې نږدې چړپا راغله، یو چا تېزه ساه وهله، د هیلی زړه پورته غورځېده.

پر مخ یې توده سا ولګېده، سترګې یې په زحمت رڼې کړې، زړه یې خولې ته راغی. د سپي تور وربوز و.

د انسان لاس ور وغځېد، هیلی نارې کړې، سړي له جېبه تېره چاقو را وایست، یو نری غږ راغی:

- شیرین اغا! مه یې حلالوه، ډېره نه ده زخمي، ساتم یې.

سړي په خوشکه وویل:

–د سپي زویه په دې عقل، سارایي هیلی نو اموخته کېږي؟

(۲)

کړپا راغله. پیشو میو کړل. و یې ویل:

–کوکوګله ده. که یې بیا دلته، په کادانه کې ولیدم، مړه به مې کي.

چرګې نارې کړې:

- کوټ، کوټ ، کټات.

پیشو وویل:

–کوکو ګلې ته دومره چاپلوسي مه کوه! څه دې کړي؟ دوه خیرن چرګوړي په دومره نارو نه ارزي. پوره څوارلس تازه هګۍ دې ورستې کړې.

د بوټونو غږ د کادانې له وره سره ودرېد. پیشو پورته پروړې (بوسو) ته وخته. ځان یې غلی کړ. د غوړیو له زنګ وهلو ټیمانو جوړه دروازه مازې چوله شوه. درب، خړه هیلی پر خړه ځمکه ولوېده.

دروازه بېرته پورې شوه.

سېرلي ناره کړه.

-بس، مورې خو ماړه شوو، يوازې همدا خيرنه پاتې وه.

پيشو له پورته را ټوپ کړل، تر هيلی راوګرځېده، ورو يې وويل:

-سېرليه! بد نيتي مه کوه. تر تا لوڅ کوني خو اوس هم ښه ده.

سېرلي منډه ور واخيسته، پيشو پورته پروړې ته ور ټوپ کړل.

چرګې وويل:

-پيشو، ټکی حيا نه لرې، کوچنيان به څه درنه زده کړي.

پيښو ور غږ کړل:

-په دوو مردار خورو چرګوړو دومره مه نازېږه! ويده دي.

بېرته را کښته شوه. تر هيلی را وګرځېده، وېې ويل:

-وزر دې ډېر درد کوي؟

چرګې ور ناره کړه:

-وه کم عقلې! مات وزر نو بې درده وي!؟

پيشو، هيلی ته نوره هم ور نږدې شوه. هيلی په راوتلو رډو سترګو ورته کتل.

پيشو وويل:

-رحمدله، خدای دې دا غټې سپږمې ورکې که، دا ښکلی بشر نو د ويشتلو وا؟

سره ژبه يې د هيلی پر مات وزر تېره کړه. له ژبې يې ټک وايست، بېرته د پروړې سر ته وخته.

سېرلي وويل:

–چاپلوسي دې بې څه نه وه.

پیشو ور غبرګ کړل:

–ته چا نه يې غړولی، کرار کېنه، د وزر وينه مې ور پاکه کړه. ښه شوه. زخم به يې ژر جوړ شي.

د چرګې د ټټر له ګېډو، تخته بڼکو د چرګوړو چونګا راغله. چرګې وويل:

–پیشو! ستا په مردارو ناړو کې به څه وي!؟ سم ووایه چې وينې ته پېريانو ونیولې.

پیشو پرېوته، لکۍ يې تر خېټې راوګرځوله، اوږد اړږمی يې وایست، پزه يې کش کړه، وې ویل:

–سېرلیه ټیزنه، کم خوره. هوا دې بدله کړه.

سېرلی غلی پروت و.

پیشو وويل:

–په دنیا کې مې د دوو کسانو له بویه بد راځي، یو د سېرلي، بل د رحمدل، اوف! ورک يې که، سا به دې در بنده کي.

له پروړې را کښته شوه. تر هیلۍ را وګرځېده، ودرېده، د هیلۍ پر مات وزر يې سره ژبه تېره کړه.

د چرګې ناره راغله:

–هیلۍ! ولې دې واښې ورته وتلې دي، اوږده، کلکه منښوکه لرې، دومره عاجزي ښه نه ده. پیشو به دې اخېر وخوري.

هیلۍ وترهېده. په دېوال پورې يې ځان ونيو.

پیشو وويل:

–هیلۍ! یو به د چرګې نه منې، دورواغ درته وایي، له وزره راوتلې وينې دې د خولې خوند را بد کړ، بس. ستا لپاره مې وڅټله.

هیلۍ چرګې ته ور نږدې شوه. مات وزر يې له ځانه بېل نیولی و.

چرګې پیشو ته وکتل:

-بلا دې په دا سپينو سترګو شه، ټکی شرم نه لرې.

پيشو په پروړه کې ځان ته ځای جوړ کړ، غلې پرېوته.

چرګې هيلۍ ته وکتل، و يې ويل:

-نوره هم را نږدې شه!

هيلۍ ورغله.

چرګې وويل:

-له ما مه لرې کېږه، همدا ځای درته ښه دی.

غلې شوه، و يې ويل:

-ښه کيسه وکه. چېرته يې وويشتې؟

هيلۍ غريو واخيسته.

پيشو ور غږ کړل.

-مه يې پازابوه.

چرګې وويل:

پيشو! چوپه خوله ښه ښکارې.

هيلۍ ته يې وکتل، وېې ويل:

-ښه ګرانې، چېرته يې وويشتې؟

هيلۍ په غريو کې وويل:

-سهار وخته له نورو هيليو سره په هوا کې روانه وم، اول مې په وزر کې څرپکه شوه، بيا درب راغی، پر ګڼو لوخو ورغلم

پيشو په خبره کې ور ولوېده:

وهاب خان

-بیا دې پر مخ توده ساه ولګېده، سترګې دې رڼې کړې، تور، بدرنګه وربوز دې ولید.

د هیلی سترګې رڼې را وختې:

-پیشو له کومه پوهېږې؟

چرګې وویل:

-دلته بې تر اوسه ستا غوندې درې نورې سارایي هیلی هم راوړې دي، ټولو همدا یوه کیسه کوله.

هیلی وویل:

-هغه هیلی چېرته دي؟

پیشو ور غبرګ کړل:

-رحمدل وخوړې.

هیلی یو دم وژړل.

چرګې وویل:

-وه کم عقلې پیشو، دا خبره نو د کېدو وه!؟

هیلی په ژړا کې وویل:

-ما هم خوري؟

چرګې وویل:

-نه. تا به ولې خوري!

پیشو ور غبرګ کړل:

-دورواغ درته وايي. ته نو څه د رحمدل د پلار لور يې. د خوراک لپاره يې ويشتلې يې. بس، څو ورځې به د رحمدل کوچنی زوی سات دربانديې تېر کړي، بيا به دې کټوې ته ور واچوي، د خوندورې يخني ښوروا ورې بې، پاسته هډوکي به دې ما ته هم را ورسېږي.

چرګې ناره کړه.

-ډېر مردار مخ دې دی.

پيشو پر خپلو شونډو سره ژبه تېره کړه:

-چرګې مخ دې تور، سپينه وغړېدم، ته ووايه، د تېرو دريو هيلو هډوکي مې ونه خوړل؟

چرګه غلې شوه، د هيلۍ ژړا زور ونيو.

سېرلي چيغه کړه:

-غوبرونه مو را وخوړل. خوب ته مې پرېږدئ که نه!

د سطل کړنګا راغله. چيغې شوې.

چرګې هيلۍ ته اشاره وکړه. دواړو د دېوال تر لوی سوري دباندې وکتل، يوه ځوانه نجلۍ د ړنګ سطل تر څنګ ناسته وه، ژړل يې، خپل سر ته يې لاس نيولی و. په عمر پخې ښځې له خپلو ګوتو د نجلۍ تور وېښته جلا کول.

ښځې يودم چيغه کړه:

-وه غلې، کاسيرې! سل وارې مې درته وويل چې په دې نرې، ګاچ ټيکرې کې د باندې مه وځه، خو ته د سړي لور نه شوې. تر دې خو چې لوڅه کارېز ته لاړه شې.

ښځه غلې شوه. يودم يې وويل:

-ما ته وګوره، يوولس وارې لنګه شوې يم، تر اوسه مې خدايکه له خپل سړي پرته يو وېښته هم چا ليدلی وی. د شپې هم له ټيکري سره پرېوځم، ښکلې په پرده کې ګرځم.

نجلۍ ژړل...

ښځې چيغه کړه:

-له مخې مې ورکه شه! بيا دې په دې نري ټيکري کې و نه وينم!

نجلۍ کوټې ته ننوته.

ښځې غټ دېګ ور واخيست، د غوا غولانځو ته په جګو پښو کېناسته. د شيدو له لومړۍ دارې سره د پيشو غږ راغی:

-کوکوګله بيا ولې داسې سره ابشې؟

چرګې ور وکتل، پيشو بې تر څنګ ولاړه وه.

پيشو وويل:

-د دې خلکو ټول کارونه همداسې دي، سر ته بې پام وي، کونې ته نه. د کوکوګلې خيشتک ته وګورئ. پرې دی. دا خو په رښتيا هم ښکلې په پرده کې ګرځي.

چرګه او هيلی بېرته شا ته شوې. پيشو هم ورپسې ورغله. هيلۍ وويل:

-دا څوک وه؟

چرګې وويل:

-کوکوګله، د رحمدل ښځه.

غلې شوه.

پيشو ور غږ کړل:

-ولې بې زړه ور اوبه کوې، ټوله کيسه ورته وکه.

چرګې وويل:

-څه ورته ووایم؟

-ورته ووایه چې دا د رحمدل مشره ښځه ده، رحمدل یوولس اولادونه ترې پیدا کړل. دوه زامن او نهه لوڼې، خو کال مخکې يې پېغله لور په بدل ورکړه، نوې ښځه يې راوسته. رحمدل وايي چې دوه زامن مانا یو زوی، یو زوی یانې هیڅ. ښه او بده پېښېږي، نارینه باید یو درجن زامن ولري.

چرګه په خبره کې ور ولوېده:

-نو دا کیسې ولې هیلۍ ته کوې؟ د هغې يې پرې څه؟

پیشو وویل:

-هیلۍ باید هغه ثوک وپېژنی چې دا خوري، اخ! رحمدل نو د غوښې شوقي دی، میاشت مخکې يې د ژوندي پسه پر لم غاښونه ټینګ کړل.

د هیلۍ روغ وزر ولړزېد.

چرګې وویل:

-هیلۍ! چرت مه خرابوه، لوڼې يې خورې دي.

پیشو وویل:

-نو په دې وطن کې خوارې خلک کله واک لري!

هیلۍ په ژړا کې وویل:

- باید له دې ځایه لاړه شم.

پیشو وخندل:

-داسې خبره وکه چې له عقل سره جوړه وي، د رحمدل کور څلور هسک دېوالونه لري، ور هاخوا باغ دی، ځه! له باغه هم واوښتې، له غوږور سره به څه کوې؟ له سپړمو يې ان په غره کې هم نه‌شې خلاصېدای.

هیلۍ چرګې ته نا امېده سترګې ور واړولې.

چرګې وویل:

-دومره ځان ناګاره مه اچوه. غوږور دې لیدلی دی، د رحمدل ښکاري سپی.

د هیلی ژړا تېزه شوه.

چرګې وویل:

-راځه چې باغ ته لاړې شو، پام به دې غلط شي.

هیلی په ژړا کې وویل:

-دباندې مو پرېږدي؟

-هو، یوازې سېرلی منع دی، د تاکونو پاڼې خوري.

د پیشو غږ راغی:

-هیلی، که زما منې د رحمدل له سترګو لرې ګرځه! د دې خلکو د پام کار دی، وبه دې ویني، یو وار به بې د هیلی ښوروا ته زړه وشي.

چرګې ورو وویل:

-هلئ بچیانو خوب مو ډېر وکړ. راځئ! باغ ته ځو.

د چرګې د ټټر له پستو بڼکو دوه ژېړ چرګوړي را ووتل. چرګه مخکې شوه، له سېرلي پرته ټول له سوري ووتل. هیلی شا و خوا وکتل، یوه دېوال ته کتار خامې کوټې ولاړې وې.

پیشو ژېړې غوا ته ور وګرځېده. و بې ویل:

-غوا غولنې! ډېر مغرور مخ دې نه دی نیولی!؟

د غوا غټې سترګې رډې را وختې.

پیشو وویل:

–ولې داسې په ټره کې يې؟ څه دې کړي؟ په هضم شويو خوړو له سره شخوند وهې.

غوا رمباړه کړه:

–اخ! تږلې يم، که نه درکې ختلم.

پيشو وويل:

–شکر! ځينې کسان همداسې تږلي ښه دي.

په چرګه او هيلۍ پسې چابکه روانه شوه.

له کوره باغ ته کوچنی ور ور پرې و. په کور کې شين ډکی نه ښکارېده، خو باغ ګڼ تاکونه لرل، بل سر ته يې د توتانو زړې ونې ولاړې وې.

هيلۍ يو ناڅاپه منډه کړه، د لښتي رڼو اوبو ته ور ولوېده. اوږده ژېړه مښوکه يې د وزر په لندو ښکو کې ننه ايسته.

چرګې ورغږ کړل:

–په اوبو کې همداسې لاندې څه! لښتی د توتانو سيوري ته تللی دی.

چرګې يو دم چيغه کړه. په منډه د خپلو چرګوړو مخې ته ودرېده، سترګې يې رډې راوختې، شا و خوا يې وکتل، سره ساه يې وايسته، د يوه چرګوړي له ژېړې مښوکې يې د انګورو غوره لرې کړه. ورو يې وويل:

–پام ! دنيا ته نوي راغلي ياست، فکر کوئ چې ټول مو د مور غوندې مهربانه دي، رحمدل نه پېژنئ! خام به مو وخوري.

پيشو وويل:

–چرګې! زه خو اوږدغوږي ته وايم.

چرګه له خپلو چرګوړو سره د لښتي پر ژۍ روانه شوه.

ناڅاپه د يوه چرګوړي پښه وښويېده، چرګې نارې کړې، هيلۍ په بېړه بېرته را وګرځېده، اوږده غاړه يې ور وغځوله. د چرګوړي وزر يې په خپله مښوکه کې ونيو، وچې ته يې را وايست.

چرګوړي وښوخل، چرګې ژړل...

پیشو وویل:

-چرګې! ښه مور نه یې!

سپي وغپل، پیشو ونې ته وخته. سپی لاندې ورته ودرېد. خوله یې پورته ونیوله، څو ځله یې وغپل.

پیشو وویل:

-ډېر بد مخ دې دی. د مورېکانو زار (زهر) به درته پیدا کوم.

سپی هیلۍ ته ور وګرځېد. هیلۍ وارخطا وه. سپي خپلې اوږدې شونډې ویرې کړې، هیلۍ ته یې سپین غاښونه ور وښوول، پوه یې کړه چې لرې تګ یې په خیر نه دی.

هیلۍ لړزې اخیستې وه.

سپی روان شو.

چرګې وویل:

-هیلۍ، که ته نه وای، زوی به مې مړ و.

پیشو له ونې را کښته شوه. ټول د توتانو خوا ته ورغلل. نجونې وې، ځینو جامې پرېمنځلې، نورو غالۍ ته برسونه نیولي وو.

یو دم یوې له رنګه سرې پېغلې منډه را واخیسته. هیلۍ یې له اوبو ور پورته کړه، پر خپل مخ پورې یې ونیوله. و یې ویل:

-اخ! ځار، څومره ښکلې.

بله نجلۍ راغله، د هیلۍ وزر یې وکوت. له یوې ټوټې یې تراډه وایسته، وزر یې وتاړه.

دواړې ببرته لندو جامو ته ورغلې.

پیشو وویل:

–په دې کور کې زړه شوم، خو د یوې هم داسې مینه نه راباندې راغله.

چرګې ور غبرګ کړل.

–نه اخلاق لري، نه رنګ. مینه خو دلیل غواړي.

پیشو ناره کړه:

–خدای خو هسې خره نه یې پیدا کړې، له پټارۍ را دې خوا شه.

هیلۍ مخ ور واړاوه، خره تر یوې ونې لاندې ولاړه وه، لړ ور ها خوا پر یوه ټېټ لرګي باندې ټومبل شوې زړې ټوټې باد رپولې.

هیلۍ چرګې ته مخ ور واړاوه:

–پټارۍ؟

چرګې وویل:

–د رحمدل مشره لور بې همدلته پرېمنځله، دا خلک د مړي د پرېمنځلو ځای ته پټارۍ وايي.

پیشو خرې ته ورغله، ترې را تاو شوه، و بې ویل:

–زړه مې دی چې په دا تور کوناټې دې کلکه خوله در ولګوم.

چرګې ور ناره کړه:

–وه مردار خورې، پخوا خو داسې بېادبه نه وې، څه درباندې وشول. لکه چې دا پوچې خبرې دې له رحمدله زده کړې!

پیشو وویل:

–خرې ته دې پام دی!؟ داسې مظلومه قواره بې نیولې چې ستا به هم غوسه ورته راشي.

چرګې وویل:

–تر تا خو اوس هم ښایسته ده، ورته وګوره، غټې تکې تورې ښوورې سترګې لري.

پیشو وویل:

–سترګې یې څه کوې، دومره غټه ده، خو پرون کوچني سپي سپکه کړه، د زړه دربا یې رحمدل هم اوربدله.

خرې وویل:

–نو څه مې کړي وای؟

–یو څه زړوره شه.

–څنګه؟

–اوس به یې در وښیم.

پیشو ونې ته وخته، سپي ته یې ور ناره کړه:

–اوږد غوږې، خرې کنځلې درته وکړې.

سپی په سترې سا راغی.

پیشو وویل:

–خره وایي چې د سپي ډېر سپی مخ دی.

سپی وغرېد.

–خرې، رښتیا؟

نږدې ورغی. د خرې اوږده غوږونه لړزېدل.

پیشو وویل:

–خرې! شا ور واړوه، خولې ته یې سمه مضبوطه لغته ورکه.

خرې له وېرې ډکې سترګې پورته پیشو ته ونیولې.

پیشو وویل:

-زما خبره ومنه. نه تاواني کېږي.

خره یو واري پورته وغورځېده، سپي کوړنچ وهل، پر ونه ورغی، درب. ولوېد. بېرته پورته شو، منډه یې واخیسته.

پیشو له ونې را ټوپ کړل، خرې ته ورغله:

-ځومره اسانه وه. عاجزي هر وخت په درد نه خوري. د سپي به دا لغته ټول عمر په زړه وي. بیا به پورته درته و نه ګوري.

هیلی نجونو ته وکتل، و یې ویل:

-چرګې! دا ټولې د رحمدل لونې دي.

پیشو چیغه کړه:

-چوپ.

پرېوته، پر چمن یې غوږ کېښود. ګڼو وښو ته پر ټټر ور وښوییده، یوه شېبه غلې وه، بیا یې یو دم ملا سره راټوله کړه، ټوپ یې کړ. بېرته راغله. په غوسه یې وویل:

-چرګې، دا تا هوښیار کړي دي.

-ځوک؟

-موږکان. زما تر ټوپ له مخې سوري ته ننوت. پرون هم له یوه سره غرېدې.

هیلی وویل:

-موږک له تا ډارېږي، ته له سپي، ولې؟

پیشو لمر ته پرېوته، و یې ویل:

-هیلی! ته خو تر خرې هم کم عقله یې. موږ د یو بل دښمنان یو.

–خو ما ځو ځایه مورېک، پیشو او سپی ګډ سره لیدلي دي، د انسانانو په کورونو کې اوسېدل، د یو بل ښه دوستان وو.

چرګې ورو وویل:

–هیلی! ستا لپاره وایم. بل ځای داسې ساده خبره مه کوه!

د خندا غږ راغی، دواړو ور وکتل، پیشو په چمن کې رغړېدله. وروسته یې په خندا کې وویل:

–هیلی! څه دې وفرمایل؟

–څه چې دې واورېدل، خو زه رښتیا وایم، ما نیمه دنیا لیدلې ده، په ډېرو ملکونو کې مې د خلکو په منځ کې ژوند کړی.

د پیشو خندا زور ونیو.

چرګې وویل:

–هیلی! پټه خوله دې ښه وه. هوښیاره مالومېدې.

هیلی وویل:

–رښتیا وایم. هر ځای خو رحمدل دوی نه‌شته چې د هوا مرغان لا نه دي ترې پاتې. په نوره دنیا کې انسانان د مرغانو عزت کوي. خوراک ور اچوي، له لیدو یې خوند اخلي. ما ته وګوره، تېر ټول منی مې د یوه ښار په منځ کې تېر کړ. لوی پارک و. پراخ ډنډ یې درلود، سلګونه مرغان پکې اوسېدل. ما په خپله منښوکه د انسانانو له لاسونو بیسکېټ را اخیستی دی.

پیشو وویل:

–هیلی، ګوره! زه خره نه یم.

خرې وویل:

–پیشو، لغتې ته دې زړه شوی؟ دا څووم ځل دی چې ما توهینوې.

پیشو وویل:

-خرې! توبه مې ده، کاشکې مې نه وای زړوره کړې. د ځينو پوهول تر ګټې، تاوان لري. ښه هيلی! چټياټ دې خلاص شول؟

:هيلی وويل

مه يې منئ، خو له مور سره به انسانانو عکسونه اخيستل. د چا له لاسه چې به مو ډوډۍ واخيسته، خوشاله به وو.

هيلی غلې شوه. چرګې ته يې وکتل، و يې ويل:

-ځواب دې را نه کړ، دا ټولې نجونې د رحمدل لونې دي.

-هو. خو هاغه يوه يې دويمه ښځه ده.

-کومه؟

-هاغه چې تر نورو يو څه ګوښې جامې پرېمنځي. هاغه د سره مخ، شنو سترګو او ژېړو وېښتو واله در ښيم.

هيلی وويل:

-هغه خو وړه نجلی ده.

-بس! د رحمدل د دويمې لور همزولې يې وګڼه. خو و يې کړه.

هيلی نجونو ته وکتل، و يې ويل:

- په نوره دنيا کې په دې عمر د نجونو خولې له خندا نه سره ټولېږي، خو دوی تروې ټنډې نيولې. ولې؟

-دا نجونې له خندا منع شوې دي. هاغه د تور ټکري نجلی وينې؟

-هو، سپين مخ او خړې سترګې لري.

-نه، ور ها خوا. هاغه شين خالی چې له ټېکري يې پېچلي وېښته را وتلي.

-و مې ليده.

-میاشت مخکې بې په ګودر کې په زوره خندلي وو. دا خبره یوې کلیوالې کوکوګلې ته کړې وه. کوکوګلې د دې نجلۍ مخ پر ځمکه ور وسولاوه، ورته ویل بې چې ولې داسې مسته بې. یارانې ته دې زړه شوی.

دلته د نجلۍ له خندا هم د شهوت مانا اخیستل کېږي. خندا یانې بې‌حیایي.

پیشو وویل:

-چوپ شئ، د موږک چوړا نه اورئ!

ټول غلي شول.

یو دم په اوبو کې چړپا شوه. ټولو ور وکتل، یوه دوولس کلن هلک دویمه نجلۍ هم لښتي ته ور ټېله کړه، دوې نجونې په بېړه له اوبو راوختې. هلک خندل، خو لندې نجونې لړزې اخیستې وې. یوې بې ژړل.

پیشو وویل:

-زما سترګې تر تاسې تېزې دي، د نجلۍ شونډه وینې ده، په هماغه ځای کې د لښتي ژۍ راوتلې تیرې لرې.

هیلۍ وویل:

-نجونې ولې څه نه ورته وایي؟ دواړې تر هلک پیاوړې دي، یوه یخ رپوي، بله ورته ژاړي.

پیشو وویل:

-دا باتور نومېږي.

-څه مانا؟

-یانې تورزن، بس، سرونه پرې کوه. د دې خلکو ډېر نومونه لا وحشتناکه دي. باتور د کوکوګلې دویم زوی دی. نجونې د رحمدل او کوکوګلې له ډاره څه نه‌شي ورته ویلای. یوه ورځ بې یوې خور له باتور سره مازې خبره اړولې وه، پلار بې شنو لښتو ته واچوله، ویل بې چې تاسې ټولې یوه خوا، باتور بله خوا. ټولې به د باتور بچک پښنو ته حلالې کم.

چرګې وویل:

-هاغه دی، رحمدل هم راغی.

په تاکونو کې يو چاغ سړی ودرېد. ګېډه يې تر ده نيم ګز مخکې را وتلې وه.

پيشو وويل:

-هيلی، همدې سړي ښکاري ټوپک درته ونيو، چخړنه سترګه يې پټه کړه، ټک، چيووووو، بوڅه يې را واړولې.

هيلی تر ونې پټه شوه.

پيشو وويل:

-زړه دې غټ ونيسه! له دومره لرې دې نه ويني.

يو دم د کور د خوا له دروازې يو ځوان راغی. له رحمدل سره ودرېد. څه يې وويل، بېرته تر دروازې ووت.

پيشو وويل:

-دا يې مشر زوی دی، يو ويشت کاله عمر لري، غيرت نومېږي، خو د شپې له ډاره بولو ته نه‌شي را وتلای. تر اوسه لا کوکوګله په چوتره کې ورته ولاړه وي.

غلې شوه، له لرې يې رحمدل ته وکتل، و يې ويل:

-د رحمدل برېتونه داسې په اسانی نه ځړېږي. يوه خبره خو شته.

بېرته دباغ دروازه خلاصه شوه. غيرت يو پسه تر غوږونو نيولی و.

پيشو وويل:

-بايد پوه شم.

تر لښتي يې ټوپ کړل، د تاکونو په جووه کې يې منډه واخيسته. پسه ته نږدې ودرېده.

رحمدل وويل:

-غيرته زويه! ولې ورته ګورې!؟ مريض پسه چا جوړ کړی! ورشه، چاړه راوړه!

پيشو پسه ته ور نږدې شوه. و يې ويل:

-سر خو دې غټ دی. څه بلا وهلی یې؟

پسه مړې سترګې ور واړولې:

-ښه نه یم، د خولې خوند مې بد دی، دا دوې ورځې مې د وښو څکه نه ده کړې.

غیرت اوږده چاړه راوړه.

رحمدل په جګو پښو کېناست. چاړه یې یوې ښوی ډبرې ته ونیوله.

پیشو وویل:

-شېبه وروسته به په همدې چاړه مری در پرې کړي.

پسه وچونګېد. سترګې یې له اوښکو ډکې شوې.

غیرت وویل:

-شیرین اغا! په دې پسه مو د خدای زور پیسې ورکړې دي، پوره لس زره اوغانی. یو څه وخت به لا نور هم ورته وګورو.

رحمدل وویل:

-نه وینې چې سېکه یې ختلې ده؟

پیشو وویل:

-پسه! غواړې چې له چاړې خلاص شې؟

پسه وویل:

-هو.

-په رحمدل منډه ور واخله. مناسب ناست دی، غټه ککرۍ دې د رحمدل کوناټو ته سیخېدای شي.

پر پسه لړزه راغله.

پیشو وویل:

-هسې دې هم وژني، زما خبره ومنه.

-له وسه مې نه کېږي.

-بس، د ژوند لپاره دې وروستی قوت سره را ټول که.

پسه، د مخې په ښنبه ځمکه وګروله، چټکه منډه یې واخیسته، درب شو. رحمدل د انګورو تر یوې ښنبتې هوایي تېر شو، په دویمه کې یې دوړه پورته شوه.

غیرت په خوشالي ناره کړه:

-شکر خدایه! پسه جوړ تیار دی، له تاوانه بچ شوو.

دوړه کېناسته، د رحمدل پټکی په غاړه کې پروت و، پکه ککری یې له خاورو نه برېښېده.

پیشو، پسه ته ورغله، و یې ویل:

-په دنیا کې کمزوری مخلوق ژوند نهشي کولای، زړور به یې. هله، مازې د یوه تاک پاڼه په خوله کې ونیسه. دا به دې د اشتها د درلودو نښه وي.

پسه په زحمت یوه پاڼه ور وشکوله، مازې څوکه یې په غاښونو کې تکیه کړه.

پیشو ور غږ کړل:

-اوس نو لږ موسک شه، خندا یانې د پوره صحت نښه.

پسه سپین غاښونه را وایستل، پاڼه ولوېده. غیرت یې تر غاړې لاس تاو کړ، له پسه سره کلا ته ننوت.

پیشو بېرته د توتانو سیوري ته ورغله. و یې ویل:

-چرګې، هیلی څه وایي؟

چرګې وویل:

-ناپړیتې ولې. وايي چې دلته ولې نجونې مکتب ته نه ځي؟

پیشو په چمن کې اوږده وغځېده. خرې ته یې وکتل:

-سپږمې خو دې غټې دي، وږې یم، د کوم موږک بوی دې نه دی حس کړی؟

خرې په غوسه ور وکتل.

هیلۍ وویل:

-ربښتیا وایم.

پیشو وویل:

-څه؟

-په نوره دنیا کې نجونې درس وايي، دا نجونې ولې له مکتبه پاتې دي؟

پیشو کېناسته:

-هیلۍ! ډېره ساده ګله یې، کم عقلې پوښتنې مه کوه. دلته لا هلکان په سخته مکتب ته پرېږدي، نجونې خو پرېږده.

یودم ودرېده، ویې ویل:

-راځه!

هیلۍ ګردې حیرانې سترګې ور واړولې:

-چېرته؟

-راځه چې د دې وطن د نجونو د ژوند مازې یوه شېبه در وښیم.

رهې شوه. دواړې پتارۍ ته ودرېدې. پیشو وویل

-دا نجیبه نومېده. تر شیدو سپینه وه. تر پنیر پسته. شنې، غټې رڼې سترګې یې درلودې، په هفتو هم نه لمبدېده، خو اوږده تور وېښته یې خدایي ځلېدل. د زیږو وېښتو هر تار یې د خیاطي د ګوګړۍ تر تاره ډېل و. درې کاله مخکې یو دم

ناروغه شوه. سترګو يې تورې حلقې پیدا کړې. نه يې ډاکټر ولید او نه يې چا پوښتنه وکړه. نجلی ورو ورو ډنګرېدله، اخېر یوازې پوستکی پاتې شوه.

مور او پلار يې خفه وو، خو د نجلی ناروغي يې زړونه نه خوړل، بله اندېښنه ور لوېدلې وه. دلته چې څو مشره خور نه وي واده شوې، دویمه یا درېیمه يې څوک نه غواړي.

څلور هډوکي ناروغې نجیبې ته به نو کوم رویبار راته!

وخت ووت. د نجیبې له رغېدو يې هیله وخته، دواړو د نجلی مرګ د کور پرده ګڼله.

یو سهار مې د کوکوګلې چیغې واورېدې، ورغلم، نجیبه مړه پرته وه. خدای خبر، ما لا تېر مازدیګر ولیده. په ولاړو يې لمونځ کاوه. سجدې ته چټکه ورتله.

نجیبه يې همدلته پرېمنځله، مور يې د نورو ښځو تر مخ خاورې بادولې، ځان يې له خوراکه لوېدلی ګاڼه، خو ما پخپله ولیده، پټه به دالان ته ولاړه، د پنځو نفرو حق به يې وخوړ. د دې خلکو ټول کړه وړه لباسي دي.

پیشو غلې شوه.

هیلۍ وویل:

–خو د نورې دنیا خلک داسې نه دي، یوه ورځ مې په ډنډ کې لامبو وهله. څلور کسان راغلل، ښځه، سړی او دوې ورې نجونې. نجونو په توپ پسې منډې کړې، خو سړی او ښځه نږدې د لرګي پر اوږده څوکۍ راته کېناستل. له خبرو يې پوه شوم چې د نجونو مور او پلار دي. دواړه د خپلو اولادونو په صحت غږېدل، نجونې تکې سرې، چاغې، روغې جوړې وې، خو دوی سره ویل چې د نجونو د ډاکټر د چیک اپ وخت را نږدې دی، له بانکه پور اخلو، دواړې باید له سره تر پښو معاینه شي.

پیشو وویل:

–خو رحمدل او کوکوګله داسې نه دي. راځه.

دواړې لښتي ته ورغلې، نجونو ته نږدې کېناستې.

پیشو وویل:

–د رحمدل دويمه لور يې په بدل ورکړه، تېره مياشت راغلې وه، مور ته يې بدې ورځې کولې، ويل يې چې پنځوس کلن مېړه مې پوډري دی، د ورځې مې درې ځله لښتو ته اچوي، په کور کې يې هيڅ هم نه را پرېښودل، زما له دې ځايه وړې د واده ګاڼه خو پرېږده، ان پيالې يې لا خرڅې کړې، خو مور يې ورته وويل چې نه، مېړه حق درباندې لري، خپل کور يې دی، که دې مړه هم کړي، عزت ته به يې ګورې.

لور يې چيغې وهلې، ويل چې خبره له عزته تېره ده، ټوله ورځ د ولسوالي په بازار کې سوال کوي، په خاورو او ډېران کې له سپو سره پروت وي... خو کوکوګلې ورته ويل چې له خپل نصيبه يې وګڼه، اوس دې نصيب په هماغه کور کې ليکل شوی دی، جنازه به دې ترې وځي. دا خلک خپل ټول حماقت يا په نصيب ور اچوي يا په شيطان.

پيشو غلې شوه. و يې ويل:

–دا مخامخ يې درېيمه لور ده. سايره نومېږي.

يو دم يې هيلی ته وکتل:

–ته يو وار لمر ته شه.

هيلی حيراني سترګې ور واړولې.

پيشو وويل:

–نه دې خورم.

هيلی لمر ته ودرېده.

پيشو وويل:

- وزرو دې اوه رنګه رڼا پيدا کړه، اوس نو د سايرې وېښتو ته وګوره! ستا د وزرغوندې ځلېږي، خوارکۍ نه ده خبره، رحمدل يې په پټه د سودا خبره کړې. بس! مالګه (شيريني) يې يوازې جوړجاړي ته ماتله ده، رحمدل يو ويشت لکه ولور غواړي، کونډ تر اتلسو لکو ور پورته شوی دی. کونډ له اولې ښځې هم اولاد نه لري. ډاکټر ورته ويلي دي چې مشکل په تا کې دی، وچ يې، خو کونډ يې نه مني. خير، کونډ څه تاوان کوي! که يې اولاد ورته پيدا کړ، وا وا، که نه، په داسې ښکلې پېغله خو به يې سات تېر وي، که وتښتېده، وابې به چې مرداره ده، هلئ، ولئ يې.

د لته د نجلۍ د مرګ پوښتنه نه‌شته. بس! يوازې د مردارې ټکی ور پورې وتړه. ټک، پر تندي يې وله.

هیلی وویل:

–خو په نوره دنیا کې نجلۍ خپل واک لري، تر اتلس کلنۍ خو بې قانوني ودېدا جواز نه لري، وروسته بې هم خپل زړه. واده کوي، نه بې کوي، څه وخت بې کوي، له چا سره بې کوي! خپله خوښه بې ده.

پیشو وویل:

–دا خبرې نو بیا رحمدل دوی ته کوپر ښکاري. اوس پوه شوم چې په رښتیا دې نیمه دنیا لیدلې ده. رحمدل خبرونه نه قضا کوي، ډېر وخت راډیو اوري، زه هم کله کله ورته ناسته یم. یوه ورځ بې په راډیوکې هم ستا خبره وکړه، خو رحمدل نسوار تو کړل، د راډیو ستن بې واړوله، په غوسه بې وویل چې د انګرېز بچیان د کوپر قانون راښیي.

پیشو غلې شوه، دریو نورو نجونو ته بې وکتل:

–زرمینه، نوریه او ګلالۍ هم هاغه دي غالۍ پرېمنځي، غټوکې ښکاري. نورې دوې ورې خویندې بې په کور کې دي. یوه بله بې په وړکتوب کې مړه شوه، د دوو میاشتو وه، کوکوګله په خوب کې ورباندې ور اوښتې وه.

واښه وښورېدل. پیشو ور وکتل، د خرې ډنګرې پښې وې.

پیشو وویل:

–خرې، اعصاب مې مه را خرابوه، بیا به وایې چې درباندې ګرمه یم. لرې لرې ودرېږه، د خولې دې بد بوی ځي.

چرګه هم له خپلو بچوړو سره راغله.

هیلی وویل:

–د رحمدل دا دویمه ښځه ښایستوکې ده، خو غاړه بې سره ښکاري، ولې؟

پیشو وویل:

–نیازۍ نومېږي. دا د رحمدل د ځپېړې ننبه ده، رحمدل درانه لاسونه لري، خدای که بې د ځپېړې ننبه میاشت هم ورکه شي.

هیلی وویل:

-ولې؟ نیازی څه کړي وو؟

-پیشو چرګې ته وکتل:

-چرګې، چوچوڼي دې لرې که، بیا راته و نه وایې چې بېادبه یې، د ماشومانو خبرې نه دي.

چرګه له خپلو چرګوړو سره لاړه.

پیشو وویل:

-دوې شپې مخکې دباندې په خوړو پسې ګرځېدم، شپه وه، خو سپوږمۍ ته د موږک برېت هم ښکارېده. د رحمدل غوسه‌ناک غږ راغی، په کړکۍ کې ورته کېناستم. یو ځای پرده چوله وه. رحمدل له نیازۍ مچکه غوښته، ساده مچکه نه وه، له شونډو یې خوله اخیسته، خو د نیازۍ زړه نه و. رحمدل ته غوسه ورغله، له ناړو سره یې شنه نسوار بادېدل. بیا یې د ښځې غاړې ته کلکه څپېړه ورکړه. ویل یې چې یا د مېړه حقوق نه دي در مالوم، یا کوم بل یار لرې.

خرې وویل:

-نیازۍ ملامته ده، ټکه خو نه لوبېده. پردي سړي خو خوله نه ترې غوښته.

پیشو ور وکتل، له ډېرې غوسې یې د برېتو تارونه نېغ ودرېدل. و یې ویل:

-خرې، سترګې دې پټې کړه.

خرې په حیرانې ورته کتل...

پیشو وویل:

-زما خبره ومنه.

خرې سترګې پټې کړې.

پیشو وویل:

-همدا اوس دې په ذهن کې د رحمدل څېره در تېره که.

-را تېره مې کړه.

-رحمدل درغی.

خرې وویل:

-راغی.

-مخ ته یې خپلې غتې، له وېښتو ډکې سپږمې او تورې ډبلې شونډې در نږدې کړې.

-دا یې را نږدې. نو څه!؟

-یو دم یې ستا پر پلنو تورو شونډو، خپلې لندې شونډې کېښودې. د رحمدل له نسوارو ډکې ترخې لاړې خولې ته درغلې...

خرې کانګې کړې، مخ یې واړاوه. تر ډېره یې زړه هسکېده.

هیلۍ وویل:

-بدمرغه ښځه. له دې سره به څوک شپه تېره کې.

پیشو په خبره کې ور ولوېده:

-ولې نصیب!؟ نصیب به شپه ورسره تېروي، دا خلک هر څه په نصیب پورې تړي، رحمدل یې په نصیب کې و. نیازۍ به تر مرګه همدې مردارخور نصیب ته ناسته وي.

هیلۍ وویل:

-په نوره دنیا کې هم ښځه او مېړه له یو بله مچکې اخلي، خو دوی تر ویدېدا مخکې غاښونه پاک پرېمنځي. د دواړو په سرو شونډو او سپینو غاښونو د چا مینه راځي. ان ځینې یې له ګډې ویدېدا مخکې تر اوبو وځي، سپري وهي.

پیشو وویل:

-خو دلته رحمدل دوی دي. له تخرګو به یې د خولو خوړسکې خېژي. خوله به یې د تفداني بوی ورکوي، له اتلس کلنې نجلۍ به خوله غواړي. توبه.

غلې شوه، و یې ویل:

-ورته وګوره! د نیازۍ سرې شونډې او سپین غاښونه به دې د رحمدل پر تورو شونډو او چینجنو غاښونو ولوربږي!؟ د رحمدل تر پنډو تورو شونډو خو د خرې شونډې ښایسته دي.

پیشو خرې ته وکتل، و یې ویل:

-خرې! تا ته به خوله درکم، خو رحمدل ته نه.

خرې ته غوسه ورغله.

-نه کرارېږې؟

چرګه له خپلو چرګوړو سره راغله، و یې ویل:

-پیشو! مردارې خبرې دې خلاصې شوې.

پیشو وویل:

-که څوک واقعیت ووايي، مردارې یې بولي.

د رحمدل ناره راغله:

-وه د غوا لورانو، ډوډۍ نه راوړئ، سره غرمه مو کړه.

ټولو ور وکتل، رحمدل د تاکونو په منځ کې را روان و. نجونې ودربدې، هیلۍ تر خرې پټه شوه.

رحمدل راغی، یو دم یې چیغه کړه.

-څه د سپي سترګې مو راته نیولې دي، انسان مو نه دی لیدلی. یوه ګوله زار (زهر) راوړئ که نه؟

پیشو په ملنډو وویل:

-اه! انسان!؟ په هر چا پورې د انسان نوم پورې وي.

نیازۍ سپین لاسونه لنښتي ته ور ټیټ کړل، د روانو رڼو اوبو سر د پوډرو ځګ واخیست. ښځه د ورې دروازې خوا ته ورغله.

رحمدل د ونو سیوري ته پر لیمڅي کېناست. کړپا راغله، یوې وړې نجلۍ تر ځان غټ چلمچي را اخیستی و. تر شا یې بله نجلۍ له دسترخان سره را روانه وه.

هیلۍ وویل:

-رحمدل همدلته ډوډۍ خوري؟

پیشو ځواب ورکړ:

-هو، پخوانی عادت یې دی، د هوا له ګرمېدو سره یې د غرمې ډوډۍ په باغ کې وي.

رحمدل چیغه کړه!

-څه ته ګورې!؟

وړې نجلۍ له لښتي بدنی ډکه کړه. چلمچي یې ورته کېښود، د رحمدل له لاسونو خړې اوبه توبې شوې.

هیلۍ وویل:

-رحمدل خو په لښتي کې هم خپل لاسونه پرېمنځلای شوای. دوه ګامه لرې نه دی، دې وړې نجلۍ ته وګوره! له کوره یې تر ځان غټ چلمچي راوړ.

پیشو وویل:

-دا نو بیا رحمدل ته خوند نه ورکوي، دا خلک په چلمچي کې خپل عزت ویني.

نیازۍ له دوو کاسو سره راغله، ټوډه یې ووهله، خو ځان یې قابو کړ.

رحمدل ور ناره کړه:

-ولې دومره هوایي یې، څه خبره ده! کوم یار دې در په زړه شو! ځمکې ته نه‌شې کتلای؟

ښځې دسترخوان هوار کړ، غبرګې کاسې یې پرې کېښودې.

پیشو پر خپلو شونډو ژبه تېره کړه.

-اخ! د پسه سر.

هیلۍ ور وکتل، په یوه کاسه کې له لندې ډوډۍ مړ تاو پورته کېده، بله د پسه سلامت پوخ سر نیولې وه.

پیشو وویل:

-خرې! شکر وباسه چې حلاله نه یې، که نه اوس به دې له کاسې تورې سپړمې راوتلې وې.

خرې یوازې ور وکتل.

د رحمدل دواړه زامن راغلل.

مشر یې دسترخوان ته ورغی، باتور هیلۍ له ځمکې ور ور واخیسته، و یې ویل:

-والوځه.

هیلۍ یې پورته واچوله، پر ځمکه ولګېده، کغ یې کړل.

باتور دسترخوان ته ورغی.

هیلۍ د پیشو تر څنګ عاجزه ودرېده، سترګې یې ډکې وې.

پیشو وویل:

-خوا مه بدوه، د دې خلکو همدا ساتېري ده.

د رحمدل غږ راغی:

-باتوره بچکه! لاس درنه هېر شول.

هلک چلمچي ته کېناست.

رحمدل ناره کړه!

-مړې سترګې دې راته نیولې دي، ړنده یې، هلک ته د لاس اوبه ور واچوه.

نیازۍ په منډه راغله، بدنی یې ور پورته کړه.

د رحمدل له لاړو سره لنده ډوډۍ باد شوه:

-لانت (لعنت) دې پر تا وي، ډېرې سپی سترګې دې دي، ښوروا ټکی مالګه نه لري.

نیازۍ لړزې اخیستې وه.

رحمدل کاسه پورې وهله، غوښه یې ور نږدې کړه.

پیشو وویل:

-مخ دې یې تور شي، غوښې ته یې چل جوړاوه.

پیشو ځوانې ښځې ته وکتل، د ښځې ډکې سرې شونډې سره سرېښ وې، خو له سترګو یې مړې اوښکې بهېدلې.

پیشو وویل:

-بلا دې پرې وکړځه.

د هیلی غږ راغی:

-په کاسه کې سلامت سر پروت دی، دا خو به سړي وخوري، ښځو ځان ته بل دېګ باندې کړی؟

پیشو وویل:

-نه، ښځې به په پاتې شوې ښوروا کې یوه بدنۍ اوبه ور اضافه کړي، دوی ته یوازې لنده ډوډۍ ور رسېږي.

-ولې؟

-مه پسې ګرځه. نیازۍ ته وګوره، سلامت رحمدل یې په یوه اوښکه نه ارزي.

غلې شوه، و بې ویل:

-که مې واک درلودای، رحمدل مې یې پښنو ته حلالاوه. اخ! نصیب، نصیب، نصیب. د رحمدل سترګو ته وګوره! د کربوړې غوندې ګردې سترګې یې یو تار بانه نه لري، خو د ښځې بڼورو غټو سترګو سم سیوري جوړ کړي دي، ورته ځیره شه، لمر یې پر سر ولاړ دی، پر نیمایی غومبرو یې د بڼو سیوري راغلي دي. هیلۍ! غاړه یې ستا تر غاړې اوږده

ده، خو د رحمدل سر په اوږو پورې نښتی. د رحمدل پښې دې خدای نه در ويني، پرون يې د پوندو چاودو ته ستن نيولې وه، ګنډلې يې.

پيشو غلې شوه، و يې ويل:

–که ښايسته ځوان وای، همدا اوس مې د رحمدل سر د لښتي په اوبو کې مانده، ده به له چاودو ډکې پښې وهلې، لاسونه به يې خوځول، په اوږدو خيرنو نوکانو به يې ځمکه کيندله، خو ما به تر هغو نه پرېښوده چې په اوبو کې يې له تورو شونډو اخېري ډومبک نه وای راوتلی. بيا مې نيازۍ په غېږ کې اخيسته. د باغ تر دېوال مې اړوله. غر، ځنګل، دښته، فرق يې نه کاوه، خو داسې ځای مې وړه چې بنيادم نه وای.

ما به د نيازۍ پر زنګانه سر ايښوده، خلاص، پاسته وېښته به يې زما پر مخ پراته ول، دې به مچکې رانه اخيستې، ما به نخرې کولې، اخ، څه عاشقانه فضا!

غلې شوه. و يې ويل:

–توبه! ښه ده چې انسان نه يم، رحمدل به وای.

چرګې او هيلۍ وخندل.

پيشو وويل:

–خرې! ستا وربوز ولې ځړېدلی دی. تر اوسه مې يو ستا خندا ونه ليده يو د رحمدل.

د رحمدل غږ راغی:

–دا سر مات که.

نيازۍ په لړزانده ګامونو ورغله. د پسه سر يې ور واخيست، لښتي ته نږدې يې ډبره ورته ونيوله. بېرته راغله، د پسه ککرۍ يې څنډ وهله، په کاسه کې سپين چکۍ ماغزه ولوېدل.

رحمدل په خوند وويل:

–باتوره بچکه! درواخله، ماغزه به دې قوي شي.

هيلۍ وويل:

باتور مکتب ته ځې؟

-پیشو ور وکتل:

-نه، تر څلورمه یې ووایه، پلار یې منع کړ، ویل یې چې په مکتب کې به څه زده کې.

هیلی وویل:

-ښه، ما فکر کاوه چې د درس د زده کېدا لپاره به قوی ماغزه ورته غواړي

پیشو وویل:

-که د پسه ماغزو، ماغزه قوي کولای، نو رحمدل به اوس طیارې جوړولې. د ولسوالي په بازار کې یې له یوه قصاب سره ویل کړي، په هفته کې د ترکي پسونو دوه-درې غټ سرونه ورته را لېږي.

وړه نجلی راغله، ودرېده، د باتور غټې ګولې ته یې وکتل، پر سپېرو شونډو یې ژبه تېره کړه.

رحمدل وویل:

-تکې سپینې سترګې دې راته نیولې دي. په مخ مې مینه یې.

یو دم یې چیغه کړه:

-ورکه شه!

نجلی منده واخیسته، سایرې ته ورغله. خور یې د صابون په اوبو ککړې سپینې متې ترې تاو کړې، پر خپل ټتر پورې یې ولګوله. له تندي یې مچه واخیسته.

د وړې نجلی سترګې له اوښکو ډکې وې.

سایرې وویل:

-اه خورې! بس، یو څو جوړه کالي لا تر اوبو باسم، بیا به خوندوره لنده ډوډۍ خورو، سمه ده!؟

نجلی هماغسې نا امېده ولاړه وه.

سايرې وويل:

-ها، دا ټيکرى په اوبو کې ووهه.

رحمدل ناره کړه.

ـسترګې نه لرئ. دا کاسې پښې لري؟ پخپله به ځي!؟

نيازى په منډه ورغله، کاسې او دسترخوان يې ټول کړل، د نارينه‌وو لاسونه يې ور پرېمنځل.

د رحمدل دواړه زامن تش لاس کور ته لاړل.

ځوانې ښځې کاسې او دسترخوان ور واخيستل، روانه شوه. رحمدل پسې ور غږ کړل:

-چاى او ټوپک درسره راوړه.

هيلى يو دم ړنګه شوه.

پيشو وويل:

-مه وارخطا کېږه، تا ته يې نه دى راغوښتى. رحمدل د ورځې يو ځل خپل چره‌يي ټوپک پاکوي.

رحمدل اوږد ټيغ را وايست. په زوره يې وويل:

-هزار بار شکر.

پيشو وويل:

-بلايي شکر، د وړو نجونو حق دې وخوړ، ګېډه دې تر ستوني ډکه کړه، ډېر خوراک دې په نس کې جوش وکړ، غوټه باد پيدا شو، باد په ډک نس کې د وتلو اصلي لاره ونه مونده، تر خولې دې را ووت. شکرونه دې وايستل.

رحمدل ولاړ شو، ستمى يې خوت. نرډې يې ګنډه خلاصه کړه، کېناست. شېبه وروسته ببرته پورته شو. په رڼه ميدان ودرېد، لاس يې په پرتاګه کې ننه‌ايستى و.

پيشو وويل:

–څه کوي! رحمدل څه کوي!؟ له خپلو لوڼو هم نه شرمېږي. وه ده کم‌عقل بچیه، مخ خو دې دېوال ته ور واړاوه، یا تر ونه پټ شه. په هوار میدان لاس په پرتاګه کې خوځوي.

رحمدل لښتي ته ورغی، پرتوګ یې وښویاوه.

چرګې په بېړه د خپلو چرګوړو سترګو ته خلاص وزرونه ونیول.

رحمدل اودس وکړ، بېرته لیمڅي ته ورغی، څادر یې هوار کړ.

شېبه ووته، هیلۍ وویل:

–دا خلک څوک دي؟

پیشو حیرانې سترګې ور واړولې.

هیلۍ وویل:

–دین یې ښیم.

–دوی خو وایي چې مسلمانان یو.

هیلۍ وویل:

–ما څو ځایه په نورو ملکونو کې د خلکو لمنځونه لیدلي دي. په کراره یې کوي، ډېر وخت پرې باسي، خو د رحمدل رکوع او سجده سره ګډه ده.

پیشو وویل:

–مه پسې ګرځه. ښه ده! لمونځ خو کوي، خو یو وخت له خدایه ټمبه ګرځېده. ضد نیولی و، ټکی لمونځ یې نه کاوه.

–ولې؟

–ویل یې چې لورانې څه کوم، زامن راکه.

پیشو غلې شوه، و یې ویل:

–دا خلک لوږې په انسانانو کې نه شمېري، له باتوره راباد د کوکوګلې درې پرلهپسې لوږې وزېږېدې. رحمدل خپه و، نه يې لمونځ کاوه، نه خوراک. بيا يوه بزرګ ورته وويل چې د خير کوم لوی کار وکه. رحمدل تر ټولو ډېر ثواب د نجونو د مکتب په سوځېدو کې ليد.

يوه شپه کرپا را وينبه کړم، رحمدل له خپل موټره پټرول ايستل. له ډکې ګيلنې سره دباندې ووت. پسې ورغلم، د مکتب پر اداره يې تېل وشيندل، اورلګيت يې ورته ونيو.

د دې کوچني مکتب درې صنفونه پخوا چا سوځولي وو، اداره او دوه پاتې صنفونه يې رحمدل ته په ثواب کې ور ورسېدل.

پيشو ټوخي واخيسته. و يې ويل:

–هيلی راځه! له خدايه د رحمدل غوښتنې هم په اورېدو ارزي.

هيلی په لړزانده غږ وويل:

–خو تا ويل چې رحمدل ته مه ور نږدې کېږه، د پام کار يې دی، ښوروا...

پيشو په خبره کې ور ولوېده:

–مخې ته خو يې نه درېږو.

دواړه رواني شوې، د رحمدل شا ته ودرېدې. رحمدل لاسونه لپه کړل، د خواست په ژبه يې وويل:

- خدايه! ما وبخښې زما مور او پلار وبخښې، ټول بوسلمانان (مسلمانان) وبخښې. يا خدايه، ته خو مې وينې چې يو لمونځ نه قضا کوم، ته راباندې ورحمېږې، ستا له لوبې خدايي څه ځي! هيڅ! خير دی، له نوې ښځې خو يو څو زامن راکه.

يو دم ژړغونی شو:

- که مې دا دعا قبوله کې، قول دی، په نوم به دې ژېړ غويی خيرات کم.

پيشو وويل:

–اوس نو ښه شوه، خدای ته شرط ږدي.

رحمدل وسونګېد:

-که نور نه وي، له تربره سره خو مې يو حال که. انځرګل ته دې شپږ سرې ورکړي، ما ته دوه، تربور دی، څو ورځې مخکې بې په غټ چينار دعوه را وکړه، که مې سرې درلوداى، خداى که بې په اساني تبر رانه ور اچولی واى. ته خو مې وينې، ټول جومات ته مې نوی پرش (فرش) واخيست. خو انځرګل د سلو روپو ساعت نه ورته راوړي، د سلو روپو ساعت! خو بيا هم تر ما په انځر ګل مهربانه بې.

يا خدايه. يا نارينه اولادونه راکه، يا مې له انځرګل سره مساوي که. په دوو- دريو زامنو بې کومه ټکه ور واچوه، هسې هم يو لمونځ نه کوي.

هيلی وويل:

-تربور چا ته وايي؟

-تر ټولو نږدې خپل. د تره زوی.

-نو ولې بې دومره بد غواړي؟

-د دې خلکو تر ټولو نږدې خپل، نږدې دښمن دی.

رحمدل غلی شو، تر ډېره بې سر ځړېدلی و، څه بې نه ويل، بيا بې يو دم اسمان ته وکتل:

-يا خدايه. دا مې غټ ارمان دی چې خپل کور ته مې در وغواړې. تا ته څه سخته ده، يو ځل مې د بيت الله شريفې ديدن په نصيب که.

يا الله! په دنيا کې مې برکت واچوه چې ستا بندګانو ته لاس ونيسم.

پيشو له ځان سره وډونګېده:

-رحمدل يو سلو شل جريبه ځمکه لري، يوازې سږ کال بې تنها د بادامو له باغه درويشت لکه روپۍ واخيستې. د ولسوالي په بازار کې د رخت په غټ دوکان کې شريک دی، د پسونو بې حساب نه کېږي، غټه رمه لري، خو پخپله هيڅ هم نه کوي، چا بې مخه نيولې، د سلو حجونو وسه لري، خو بس! خداى ته ماتله دی، تر لاس به بې نيسي، په کعبه کې به بې کوزوي.

زکات خو پرېږده، نه مې په زړه کېږي چې رحمدل دې په دومره دنیا کې کوم غریب ته یو لسګون نیولی وي.

رحمدل اوږده دعا وکړه، په اخېر کې یې وژړل، له خدایه یې هدایت غوښت.

پیشو وویل:

-راځه!

-دا او هیلی، بېرته ونې ته ورغلې.

پیشو سوړ اسویلی وایست، و یې ویل:

-په کور کې یې دېرش سپارې قران شریف له تفسیر سره ایښی. ټول د خدای له هدایته ډک دی، د ژوند یوه خوا هم نه ده ترې پاتې، خو رحمدل لا هدایت غواړي. ده دا قران شریف درې کاله مخکې د مشرې لور د مړګ په ورځ را اخیستی و، په زړه مې دي، په قران شریف کې یې یو بنډل پیسې کېښودې، په خلکو یې را وګرځاوه.

"قبولې دې دي!؟ هو قبولې مې دي، خو ما بېرته در وبخښلې."

بس، همدومره! په هماغه ورځ یې بېرته اوه جامې ور واغوستې، د وره پر سر یې کېښود، په درې کاله کې یې چا پاڼه هم وانه ړوله. اوس یوه ګوته پوړی وربانديې پروت دی، خو رحمدل په بسته قران شریف نه دی قانع، نور هدایت هم غواړي.

پیشو غلې شوه. نیازی ته یې وکتل، ټوپک یې غاړې ته اچولی و، له ترموز او پتنوس سره را راونه وه.

ښځه راغله، ټوپک او ترموز یې د سړي تر مخ کېښودل. پیاله یې ډکه کړه، بېرته جامو ته ور وګرځېده.

رحمدل په غوسه وویل:

-څه خبره ده؟ ډېره هوایي یې! کارتوس خو مې نه و راغوښتي، ولې دې راوړل؟

ښځې ور و نه کتل. رحمدل له ځان سره وډونګېد.

هیلی وویل:

-څه یې وویل؟

پیشو ځواب ورکړ.

-پوه نه‌شوم، غرې بې ډېر ټیټ و، خو ته وا کومه د ناز خبره به بې ورته کړې وي! دا ذهني غریب له کنځلو پرته څه لري؟

رحمدل سپینه ټوټه د خیاطي د ماشین په تېلو غوړه کړه. ټوپک ته بې ونیوله. په ځړېدلي سر بې ناره کړه:

-سایرې!

نجلۍ منډه ور واخیسته.

-څه وایې شیرین اغا!

-زوی! کارتوس نم اخلي، پورته بې را وځړوه.

د نجلۍ رنګ وغوړېد، غتې سترګې بې وځلېدې، ډک کاش بې ور واخیست. د ونې په یوه ټیټه څانګه پورې بې را وځړاوه. نیازۍ ته ورغله. د ځوانې ښځې غوږ ته بې خوله ور ټیته کړه.

هیلۍ وویل:

-څه وایي؟

-خوشاله ده، باور بې نه راځي، سترګې بې له اوښکو ډکې دي، وايي چې شیرین اغا زوی ورته وویل.

پیشو غلې شوه، سوړ اسوېلی بې وایست، و بې ویل:

-رحمدل او دومره انسانیت؟ سر بې ټیت و، یا به بې خوله خطا شوې وي، یا به بې په نجلۍ د باتور ګمان کړی وي. ته ورته وګوره، ټوپک څومره نازوي، کاشکې بې پر لوښو د ټوپک دربیمه حصه مینه هم راتلای.

پیشو یو دم خرې ته وکتل، خره د رحمدل خوا ته ور روانه وه.

پیشو ور غږ کړل:

-لېونۍ بې!؟

خرې شا ته مخ ور واړاوه، په خوند بې وویل:

-د پاستي لویه ټوټه نه وینې!؟ د لیمڅي پر ژی پرته ده.

پیشو وویل:

-خاورې وخورې، را وګرځه!

خره ورغله، ډوډۍ یې پر شونډک ور پورته کړه. یو ناڅاپه یې پښه له ډکې پیالې سره ولګېده، رحمدل، ټوپ کړل، پر خپل لانده ورانه یې غبرګ لاسونه کېښودل. خرې ته یې وکتل، ګیلاس یې ور واخیست. ټک، د خرې له تندي ماتې ښیښې را ولوېدې.

خره یو ګام لرې ودرېده، یوه شېبه غلې وه، بیا یې یو دم رحمدل ته شا ور وګرځوله. پیشو چیغه کړه.

-مه! کم‌عقلي مه کوه!

خرې پر خپلو مخکېنیو پښو زور راووست. شاتنی غبرګې پښې یې پورته کړې، رحمدل د وچ څوځ غوندې ورغړېد، چړپ، په ډک لښتي کې ولوېد.

بېرته را پورته شو، زانګې وانګې ورغی، کاش ته یې لاس ور وغځاوه، ټوپک یې پر ملا مات کړ، خزانه یې له کارتوسه ډکه کړه، خرې ته یې ونیو، سره لمبه، لوی درب، سپېره لوخړه.

نجونو چیغې کړې، هیلۍ ولوېده، چرګې تر چرګوړو مخکې منډه واخیسته.

پیشو خرې ته وکتل، خره دوه ګامه شا ته شوه، بېرته مخکې راغله، ولړزېده، پر یوه خوا کږه شوه، راوتلې ګېډه یې له وني سره ولګېده، درب، ولوېده.

رحمدل چیغه کړه:

-ستا د مور... دومره دې سترګې پټې شوې. ما وهې، هه! رحمدل!

یو دم یې نجونو ته وکتل، له خولې یې لاړې باد شوې:

-ها د سپي لوښو. څه کوکې وهئ! مور خو مو نه ده مړه.

ټوپک ته یې کارتوس ور واچاوه. نجونو په تاکونو کې لوښې پښې منډې کړې.

رحمدل په خپله پزه لاس تېر کړ، وينې وه. لښتي ته ورغی.

پيشو د خرې خوا ته لړزانده ګامونه ور واخيستل، ور نږدې شوه. د خرې په غاړه کې لوی پرار(ټپ) جوړ و، غاړې ته يې پر نږدې شنو وښو د وينو نری داره لګېدله.

پيشو ورته کېناسته. د خرې تورې، غټې سپرمې وپړسېدې، سترګې يې خلاصې کړې، په غريو کې يې وويل:

-ډېرې لښتې يې راکړې وې، نور مې نه‌شوای ورته سيبلای.

د پيشو سترګې ډکې وې. خرې په زحمت دوې ګوتې سر پورته کړ. بېرته يې وربوز پر وښو کېښود، و يې ويل:

-په ده بچي خو مې هم سرې وينې توبې کړې.

يو دم يې خر وهل، له خولې يې وينې را وبهېدې، شونډې يې وبړې شوې، په سخته يې وويل:

-پيشو! تا ويل چې نه خاندې، وينې مې، و مې خندل.

وروستی ساه يې ارته سپړمو ته نږدې وانښه وښورول، سترګې يې نيمکښه پاتې شوې.

پيشو يودم کوکې کړې، په ژړا کې يې وويل:

-خرې، مه مره، خير دی، مه مره. مه مره...

پيشو ژړل:

-...اه زما خوږې خرې! مه مره...

تر ډېره د خرې سر ته ناسته وه.

له ژړا ستړې شوه. رحمدل ته يې وکتل، بې‌غمه ناست و، پر ټوپک يې غوړه ټوټه تېروله.

باغ يې تر نظر تېر کړ، هيڅوک نه ول.

شېبه وروسته د رحمدل دواړه زامن خرې ته ودرېدل، يوه تر يوه پښه ونيوله، بل تر بلې، زورونه يې ووهل، نه کېده.

رحمدل ورغی. خره يې د باغ تر بل سره ورسره کش کړه.

غیرت او باتور په ښېلچو پسې لاړل.

رحمدل پر لیمڅي پرېووت. سترګې یې پټې کړې، د غرمې خوب یې کاوه.

ساعت وروسته خره تر خاورو لاندې وه. خاورو ته یوازې پیشو ناسته وه، مرې اوښکې پرې ماتې وې. ښه شېبه ووته، بیا یې سوړ اسوېلی وایست:

–اه زما ساده ملګرې، څه خبره وم. کاشکې مې دا هم درته ویلي وای چې له عقله پرته زور، تباهي ده.

(۳)

سبرلي خړو خاورو ته کتل... پیشو پر پروړه پرته وه. هیلی د چرګې پر ملا سر ایښی و، ټول غلي ول.

پیشو وسونګېده:

–ټول زما له لاسه. د ځینو کسانو ماغزه زړورتیا ته نه وي جوړ.

یو دم یې وژړل.

چرګې وویل:

- بس دی نورا! ځان مه ملامتوه! خره پخپله خره وه، څوک به رحمدل ووهي!؟

د سبرلي غږ راغی:

–پیشو! ټوله ورځ دې په ژړا تېره کړه.

له پورته پروړه را وښویېده، کوچنی موږک راغی، د پیشو پر لکۍ تېر شو.

پیشو ور وکتل، بېرته یې سر ولګاوه.

موږک مخکې راغی، د پیشو له بربت سره ولګېد. پیشو مخ ترې واړاوه. موږک منډه کړه.

یو دم د چرګې د ټېر له پستو ښکو نارې راووتې:

–مه مې وله! مه مې وله، مه مې...

چرګه ودرېده، یوه چرګوړي یې په خوب کې چیغې وهلې...

چرګې خپل چرګوړی وخوځاوه:

-ځار! پورته شه.

چرګوړي سترګې رڼې کړې، یو دم یې د مور د ټټر په پستو بڼکو کې سر ننه‌ایست. ژړا یې زور ونیو...

چرګې وویل:

-مه ژاړه، خوب دې لید.

چرګوړي په ژړا کې وویل:

-رحمدل ټوپک را پسې را اخیستی و، منډې یې را پسې وهلې، ویشتلم یې.

چرګې سوړ اسوېلی وایست:

-رحمدله، دا غټې سپرمې دې وخورې، خپلو اولادونو خو ښه ورځ درنه ونه لیده، ان زما چوچونې دې لا په روانې تکلیف اخته کړل.

اذان راغی.

پیشو وویل:

-رحمدل به اوس په جومات کې په اول کتار کې ولاړ وي.

وخت ووت، د کادانې د دریځې رڼا ورو ورو کمزورې کېدله. یوه شغال ناره کړه.

هیلی وویل:

-دی څه وایي؟

ځواب یې وانه ورید.

د بل شغال نږدې ناره راغله.

هیلی وویل:

-سېرلیه، ته بې په ژبه پوهېږې؟

له تیاره کونجه د سیرلي غږ را ووت:

-خیر دی هیلی، خرې ته خوابدی یم، مه مې په عذابوه.

پیشو وویل:

اول شغال ناره کړه:

"را ووځئ، خطر نهشته، انسانان ویده شول."

دویم شغال ور غږ کړل:

"خدای مو دې له دې مردارخورو وساتي."

سوږ اسوېلی یې وایست، و یې ویل:

-اخ خرې! نو دومره لویه اشتباه! ټول خو اوږدغوږي دوی نه دي چې حوصله درته وکړي.

یو دم یې ژړا او خندا سره ګډه شوه:

-چرګې، خره به مې ډېره په عذابوله، په زړه دې دي، یوه ورځ مې له بامه په نس کې پرې را ټوپ کړل. دې یوازې راته وکتل.

غلې شوه. و یې ویل:

-اه ګرانې، تر رحمدل خو زر وارې حوصلهناکه وې.

ناره راغله:

-بي، بي، بي، بي، بي....

پیشو وویل:

-چرګې، سایره ده، اوس به يې بیا لنده ډوډۍ درته راوړې وي.

چرګې وویل:

-زړه ته مې نه کېږي.

-هیلۍ! ته ورشه، هیڅ دې هم نه دي خوړلي.

هیلۍ د چرګې پر ملا غاړه کېښوده.

چوپه چوپتیا وه، شغالانو زېري کول، د خوشالي زېري! رحمدل دوی ویده وو.

(۴)

هیلۍ د چرګوړي په ژړا سترګې رڼې کړې. د سهرلي خرهاری خوت، چرګې خپل چرګوړي ته زړه ورکاوه چې خوب او ویښه فرق سره لري. پیشو نه وه.

هیلۍ د دېوال له سوري ووته. سپېدې چاودلې وې، خو لا هم ستوري ځلېدل. هیلۍ شا و خوا وکتل، سپي په چوتره کې په خپلو مخکېنیو غځېدلو پښو خپل غټ سر ایښی و. هیلۍ تر چوترې لاندې ورته ودرېده، غړی يې اوږده کړه. د سپي سترګې پټې وې. له سینې يې غژهاری را ووت.

هیلۍ بېرته د کادانې خوا ته ورغله. پورته يې وکتل، پیشو د کادانې پر بام ناسته وه. تر نېغو غوږونو پورته يې سپوږمۍ ښکارېدله.

هیلۍ ورغږ کړل:

-در ختلای شم؟

پیشو له پورته ور وکتل، و يې ویل:

-کادانې ته ننوځه، اوږدغوږی نه وینې!؟

-ویده دی.

پیشو وویل:

-بام ته د لرګي زینه ولاړه ده، خو زحمت مه باسه، پښې دي زینې ته نه دي جوړې.

هیلۍ همالته ودرېده، غوږ یې ونیو، د سیند د اوبو غږ راته.

هیلۍ وویل:

-پیشو، څه وینې؟

-لرې د هسک غره سپینې څوکې تر لمنو پورې روښانه ښکاري، له دې غره ګڼې درې را پرې دي، یوه دره یې همدا ده، د دې درې په منځ کې سیند بهېږي، د سیند اوبه له هماغو واورو سرچینه اخلي. دواړو غاړو ته یې شنه فصلونه او ګڼ کلي پراته دي، د ډېرو کورونو له دودکشونو خړ لوګي پورته کېږي. سیند مړې اوبه لري، خو ځای ځای غټې تیږې غږ ورکوي. تر ړنګ پله لږ ور ها خوا د غونډۍ په لمن کې سوځېدلی مکتب ښکاري.

غلې شوه.

د توپک ډز راغی.

هیلۍ وویل:

-رحمدل به بیا کومه هیلۍ ویشتلې وي

-نه، رحمدل له سپي پرته ښکار ته نه ځي، خو دلته په سلګونو رحمدل دوی اوسي. هر یو په لوخو کې خپلې مورچې لري.

یو دم د هیلیو د وزرونو شنېها راغله. خرې هیلۍ منبوکه پورته ونیوله، ناري یې کړې.

سپی وغرېد. هیلۍ په یوه او بل اندې شوه. کادانې ته ننوته.

(۵)

کوکوګلې په خواست وویل:

-وه هلکه. ورشه، پلار ته دې ووایه.

د باتور غږ راغی

بل چا ته ووایه. نه وینې، لینده جوړوم

پیشو له پروړې ټوپ کړل، تر سوري یې سر وایست.

هیلۍ وویل:

-څه خبره ده؟

-نه پوهېږم. باتور په چوتره کې لینده تړي.

هیلۍ پیشو ته ورغله.

کوکوګلې ناره کړه:

-سایرې! هله، پلار دې را وبوله!

نجلۍ پلاسټیکي څپلکې په پښو کړې. په منډه د باغ خوا ته روانه شوه.

کوکوګله غوجلې ته ورغله.

پیشو وویل:

-باید کیسه مالومه کړم.

ټوپ یې کړل، تر کوکوګلې مخکې غوجلې ته ننوته. په اخوره کې کېناسته. برګې غوا ته یې وکتل، و یې ویل:

- خوشایي خو دې نه دي بند! څنګه داسې بېواره زورونه وهې؟

کوکوګله راغله، د غوا په ښکرو یې سور تاویذ را وځړاوه. پیشو ور وکتل، د ښځې په سترګو کې اوښکې رغړېدې.

غوجله تیاره شوه، رحمدل په وره کې ودرېد:

-څه خبره ده؟

کوکوګلې وویل:

-برګه غوا لنګېږي، خو ما ته ښه نه ښکاري.

رحمدل له جېبه موبايل را وايست، غوږ ته يې ونيو، شېبه وروسته يې په وارخطايي وويل:

-ها! انوره، غوا لنګېږي، ښه نه ده.

غلی شو.

و يې ويل:

-موټر در ولېږم.

يوه شېبه يې خوله پټه وه، بيا يې وويل:

-سمه ده، خو لږ بېړه وکه.

غيرت راغی، وارخطا و. و يې ويل چې ناروغ پسه مړ پروت دی.

د رحمدل رنګ والوت. ورغی. پسه د نورو پسونو په منځ کې پښې غځولې وې.

رحمدل ناره کړه.

-سايرې؟

نجلۍ په منډه له دالانه را ووته، جارو يې په لاس کې و. په چوتره کې ودرېده.

رحمدل وويل:

-تا ته مې نه و ويلي چې پر پسه پام کوه!

نجلۍ غځېدلې پسه ته وکتل، رنګ يې والوت. په وېره يې وويل:

-زه د شپې دوه وارې ورته را ووتم، بتی مې ور واچوله. پسه په خپلو پښو ولاړ و.

رحمدل ځمکې ته ټيټ شو. بېرته ودرېد، څغ، ډېره د نجلۍ تر ښي غوږ تېره شوه، له دېواله يې يوه لوښت کاګل را جلا کړ.

رحمدل چيغه کړه.

-وه رنډۍ! پام نو داسې وي!

نجلی دالان ته منډه واخیسته.

پیشو له غوجلې را ووته.

کوکوګله راغله. مړه پسه ته یې وکتل، یو دم کېناسته. سر ته یې غبرګ لاسونه ونیول، غریو واخیسته:

-خدایه. د کومې ګناه سزا راکوې!؟

رحمدل چیغه کړه:

-ته مې پوه کړې وې چې پسه ښه نه دی. نجلی ور لېږه.

کوکوګلې په وارخطایي وویل:

-سایره مې د شپې دوه وارې ورته را ویښه کړه.

پیشو غلې کادانې ته ننوته.

هیلی وویل:

-څه خبره ده؟

پیشو پر پروړه پرېوته، و یې ویل:

-اجب خلک دي، د پسونو غم به هم نجونې خوري، ځوان زوی ته نه وایي، خوب یې خرابېږي، خو نجلی ګرمه ګڼې چې ولې یې پر پسه پام نه دی کړی.

د چرګوړي غږ راغی:

-مورې! باغ ته نه ځو؟

پیشو ور وکتل:

-مور دې مه په عذابوه. د رحمدل پړسېدلې سپږمې نه وینې!؟ نن د باغ ورځ نه ده.

سېرلي وويل:

-پيشو! په دې ورځو کې دې له ځانه پلار راته جوړ کړی دی، په نصيحت بده ښکارې، د چرګوړو زړه تنګ شوی. پربېږده چې مور بې يو چکر ورکړي.

پيشو مخ ور واړاوه:

-که دې پلار وای، نو پښوا مې لا تر ستوني نيولې. داسې کم عقل اولاد مې نه غوښت.

پيشو دباندې وکتل، ناره بې کړه:

-اوبږدلکيه؟

سپي ور وکتل.

پيشو وويل:

-ډېر رحمدل ته مه ور نږدې کېږه، دا خلک په عادي حالت کې په واک نه وي، اوس خو بې د لسو زرو پسه په مفته کې مردار شو.

سپی په خبره کې ور ولوېد:

-چټياټ مه وايه. تا ته زور درکوي چې زه ولې په رحمدل ګران يم.

پيشو وويل:

-شکر! که په دې مردارخور ګرانه وای، زړه به مې ټک چاودلی وای.

سپي مغروره څېره ونيوله، رحمدل ته ور نږدې شو. لکی بې ووهله، پر بوټ بې وربوز ور کېښود.

رحمدل ناره کړه:

-څه تر کونه مې تاوېږې!

د سپې تشې ته بې د بوټ تېره څوکه سيخه کړه. سپي کوړنچ وهل. لرې ودرېد.

پیشو ور غږ کړل:

–نه مې درته ویل! دا عادي خلک نه دي. په یوه دقیقه کې به ورباندې ګران یې، بله دقیقه به له بوټونو سره درکې خېژي.

د کور دروازه وټکېده. د موټرسایکل غږ د غوجلې له وره سره غلی شو. پیشو ور وکتل، و یې ویل:

–غوا ته یې ډاکټر راووست.

بېرته غلې پرېوته. و یې ویل:

–اخ! نجیبې خوارکی تر پایه ډاکټر و نه لید.

رحمدل او غیرت له یوه ځوان سره غوجلې ته ننوتل.

سېرلي وویل:

–پیشو، احوال یې نه راوړې؟

پیشو ور وکتل:

- ته به څه وخت هوښیارېږې؟ تمه مې در نه وخته. د څه احوال؟ غوا ده، لنګېږي، ډاکټر یې ورته راووست. دومره خو خره هم پوهېده.

چرګې وویل:

–په مړو پسې څه مه وایه.

پیشو غږ و نه کړ. ښه شېبه ووته، غیرت له غوجلې راووت، خندل یې، په چوتره کې یې ناره ونیوله:

–ادې! مبارک! غوا لنګه شوه.

کوکوګله راووته. اوله پوښتنه یې د سخوندر په اړه وه. نر ده که ښځه؟ ځواب یې وارېد، ښځه.

د کوکوګلې رنګ تازه شو، په بېړه بېرته کوټې ته ننوته، د زېري نارې یې راتلې، وړه خبره نه وه. غوا سخوندره پیدا کړې وه.

د رحمدل خندا راغله. پیشو ور وکتل، د ډاکټر په جېب کې بې پیسې ور منډلې. خوشاله و چې د سخوندر پر ځای سخوندره پیدا شوې ده.

پیشو وویل:

-درې کاله مخکې کوکوګله په اولاد مریضه وه. د کلي یوه زړه ښځه بې ورته راوسته. کوکوګلې ټوله شپه له درده چیغې وهلې، سهار بې په چیغو کې د یوه کوچني ژړا ګډه شوه. رحمدل برنډې ته ور وخوت، له هماغه ځایه بې ور ناره کړه:

-هلک ده که نجلۍ؟

له کوټې د زړې ښځې خوابدی غږ راغی:

-د خدای داد ومنه، نجلۍ ده.

رحمدل اول په چوتره کې ډک سطل واړاوه، بیا کرنګ شو، اینبې دیګ ته بې پېنبه ورا واچوله. وروسته بې پټکی له ځمکې وویشت، له ډېرې غوسې بې پر خپل مټ کلکه خوله ولګوله. د خدای په داد نه و راضي.

خو اوس د غوا سخوندرې ته خوشاله دی. یو بل ته مبارکي ورکوي، دلته تر نجونو د غوا سخوندره ډېر عزت لري. دا خلک بې په زېږېدېدو خوشاله کېږي، زېري کوي، خو نجونې.

غلې شوه. سړه ساه بې وایسته:

-اوف، ورک بې که! دې خلکو ته به دې پر زړه تڼاکې را وخېژي.

چرګې وویل:

-پیشو!اوس خو رحمدل خوشاله دی، که چرګوړو ته یو چکر ورکم، ته وا خطر خو به نه لري!؟

پیشو ور وکتل، دواړو چرګوړو معصومې سترګې نیولې وې.

پیشو وویل:

-زړه دې، خو پام کوه، رحمدل دوی په واک نه دي.

چرګې،هیلۍ ته وکتل:

-نه ځې؟

هیلۍ وویل:

-تورغوړې به څه کوم؟

-بېغمه اوسه، راځه.

هیلۍ له چرګې او چرګوړو سره دباندې ووته. ترپ شو. د هیلۍ له روغ وزره دوړه پورته شوه. د باتور خندا راغله. چرګې ور وکتل، باتور په چوتره کې ناست و، په لاس کې یې سره لینده ښکارېدله.

چرګې هیلۍ ته وکتل:

-ژوبله شوې.

هیلۍ بېرته کادانې ته منډه واخیسته.

چرګه هم له خپلو چرګوړو سره را وګرځېده.

پیشو تر هیلۍ را تاوه شوه، و یې ویل:

-ښه ده چې لوټه وه، که نه تر دې ځایه نه را رسېدې.

غلې شوه. و یې ویل:

-تورغوړې دوی دومره خطرناکه نه دي، له باتور دوی وډارې شئ.

چرګوړې وچونګېد:

-مورې! نو نن دباندې نه وځو؟

-نه

(۶)

پیشو راغله، پر خپلو شونډو یې ژبه تېره کړه، و یې ویل:

وهاب خان

-غرمې ته چربه ده.

ټولو ور وکتل. پيشو د پروړې سر ته وخته، و يې ويل:

-همدا اوس له دالانه راغلم، له دېګونو وار نه کېږي، ځوک قورمه پخوي، ځوک وريژې پرېمنځي، ځوک د کباب لپاره پسته غوښه بېلوي، ځوک چرګې او .

غلې شوه. چرګې ته يې وکتل، و يې ويل:

-چرګوړي خو دې ويښ نه دي؟

چرګې حيرانې سترګې ور واړولې.

پيشو وويل:

-ښه خبره مې نه کوله، ډارېږي.

چرګې وويل:

-ويده دي.

پيشو وويل:

-ځوک چرګې او چرګان له پوسته کوي.

غلې شوه، سېرلي ته يې وکتل، و يې ويل:

-سيرليه خيرنه، ته هم مه خپه کېږه. د هندواڼو پوستکي به در ورسېږي.

هيلۍ وويل:

-کومه خاصه خبره ده.

موږک منډه واخيسته، پيشو پسې ور غږ کړل.

-مه وېرېږه، نن په تا مردارخور نس نه ډکوم.

د چرګې غږ راغی:

-د هیلی پوښتنه دې ځواب نه کړه.

پیشو وویل:

-ها! خود خاصه خبره ده. رحمدل مېلمانه لري. واړه کسان نه دي، د دې سیمې تر ټول غټ، مخور، پوه،د عزت او د جرګو-مرکو کسان بې راغوښتي دي.

هیلی وویل:

-ولې؟

-هیڅ! رحمدل کله کله خرچه کوي، له زورورو کسانو سره بې جوړه ده، وایي چې په درد مې خوري.

پورته شوه. له سوري بې سر وایست، و بې ویل:

-اوږدغوږی نه‌شته، راځي! پرون هم ټوله ورځ دباندې و نه واتو.

چرګې خپل چرګوړي را ویښ کړل، له سېرلي پرته ټول باغ ته لاړل. نجونو د توتانو سیوري ته پر سرو غالیو توشکې او بالښتان ایښودل.

پیشو ټېټې ونې ته وخته، هیلی د لښتې اوبو ته ور ولوېده، د چرګوړو په یوه سره چینجي سره جنجال و.

پیشو له پورته وویل:

-اوږدغوږی نه ښکاري.

د سپي غپا راغله. پیشو ور وکتل، په تاکونو کې را روان و.

پیشو وویل:

-بد مخلوق ډېر عمر لري، یاد مې کړ، پیدا شو.

ناره بې کړه!

-اوږدغوږې!

هیلۍ وویل:

-خیر دی، مه يې راغواړه.

پیشو وویل:

-اوس خو مې ور غږ کړل.

سپی راغی. تر ونې لاندې ودرېد.

پیشو وویل:

-راځه چې سره دوستان شو.

سپی وغرېد.

پیشو وویل:

-هیلۍ وايي چې په نوره دنیا کې سپي، پیشو او موږک یو ځای سره اوسي. خوارۀ ملګري دي، له یو بل سره مینه لري.

سپي هیلۍ ته وکتل.

د هیلۍ سر وځړېد، په اوبو کې د لښتي د ژۍ وښو ته ورغله.

سپي وویل:

-د هر کم عقل خبره مه منه.

پیشو وویل:

-اوف، سپيه! رحمدل خو نه يې چې ځان تر نورو هوښیار ګڼې.

غلې شوه، و بې ویل:

-بیا هم ښه ده، مشوره دې راکړه، نه به يې منم، یانې سره ملګري شوو!؟

-ته یو ځل راکښته شه.

-رښتیا؟ څه نه راته وایې!؟

سپی وغرېد.

-نه

پیشو له پورته ښاخه، لاندې ته ورغله، ودرېده، و بې ویل:

-ډېرې مړې سترګې دې دي، د باور وړ نه يې.

سپي یو دم ور ټوپ کړل، خلاصه خوله یې د پیشو د لکۍ تر څنګ تېره شوه، لاندې په جووه کې ولوېد.

پیشو پورته ښاخ ته وخته، سپي ته يې وکتل، و یې ویل:

- ما ټوکې کولې، خو له تا په رښتیا کونه ورکه شوه. سپی نو چا ملګری کړی دی!

سپی روان شو.

پیشو ورپسې غرې کړ.

-مردار ځړېدلې، اوږه غوړونه دې وخورې. بیا دې دې خوا ته و نه وینم.

چرګې او هیلی ته یې وکتل، و یې ویل:

-ومو لیدم!؟ څنګه مې درته وډار کړ!؟

مخامخ یې وکتل، و یې ویل:

-رحمدل په لاسونو غرېږي، لکه چې نوي فرمایشات لري!

له ونې يې ټوپ کړل، په جووه کې لنډه ورغله. د تش سطل شا ته پرېوته.

رحمدل ویل:

...شاوخوا سمه اب‌پاشي کړئ، لوښت ځای وچ و نه وینم. سایرې! هندوانې څا ته ور کښته که. تر غرمې باید سړې شي. سر له اوسه لا څلور ترموزه چای تیار کړئ، وچه مېوه مو هېره نه‌شي. بله خبره، وړې نجونې باغ ته مه راپرېږدئ. ورته ووایاست چې که مې یوه هم ولیده، پښې به یې ور ماتې کم.

غلی شو، نسوار یې تر ژبه لاندې واچول، و یې ویل:

–غیرته! حاجي شمشېر خان ته ورغلې؟

ځوان وویل:

–ټلیفون مې ورته وکړ!

د رحمدل ټنډه تروه شوه:

–ټلیفون او کور ته ورتګ فرق سره لري.

د سایرې غږ راغی:

–شیرین اغا! څو کسان دي؟

رحمدل تریو ور وکتل.

نجلی په وارخطایي وویل:

–مال څو بالښتان کېږدم؟

–که یو دوه اضافه راوړې، بلا به دې ووهي!؟

نیازۍ سطل ته ورغله، پیشو ټوپ کړل، لرې ودرېده.

ښځې سطل ور واخیست. د لښتي له اوبو یې ډک کړ، تر چمن ور ها خوا له سپېرې ځمکې دوړه پورته شوه.

رحمدل غبرګې پایڅې ور پورته کړې. په خوشکه یې وویل:

–سوکه! چا ته دې دومره سودا ده؟ کوم یار خو دې نه راځي!؟

نیازی ځمکې ته وکتل.

رحمدل روان شو. لرې د ونې سیوري ته پر لیمڅي کېناست. ټوپک یې ور واخیست. پیشو ورغله. د ګلاب تر غټ بوټي لاندې ورته کېناسته. چرپا یې واورېده، ور و یې کتل، هیلۍ له اوبو را وخته، پر یوه او بله خوا شوه، پیشو ته ورغله.

باتور راغی، د پلار تر څنګ کېناست. ورو یې وویل:

-شیرین اغا! سهار مې اشرف ولید، له کلاشنکوف سره دباندې راوتلی و.

د رحمدل تنده تروه شوه، و یې ویل:

-نو ته څه بلا وهلی یې، تربره ته ځان کم مه راوله! په کور کې دوه را ځړېږي.

د هلک سر وځړېد:

-خو کله کله طیارې ګرځي.

رحمدل ته غوسه ورغله:

-بس! له بې‌غیرته خبرو مې بد راځي. ځان ته نارینه وایې! نر پسه حلالېدا ته پیدا دی.

هیلۍ وویل:

-زده یې دی؟

-څه؟

-کلاشینکوف؟

پیشو ور وکتل:

-هیلۍ! ډېره ساده یې. کلاشینکوف خو عادي خبره ده، د هاوان، پیکا او دهشکې خبرې کوه. رحمدل مې ځو ځله لیدلی دی، زامنو ته یې د څو رنګه وسلو خلاصول او بېرته تړل ور زده کول. له باتوره ټک نه خطا کېږي.

غلې شوه. و یې ویل:

-هاغه ونه وينې؟ هاغه تر سرخ بېدې ور ها خوا، هسک چنار.

-هو.

-څو ورځې مخکې د هماغه چنار په سر کې کارغه ناست و. باتور له دې ځایه کلاشینکوف ورته ونیو، لاندې یې راواچاوه.

هیلۍ وویل:

-خو په نوره دنیا کې داسې نه ده، یوه شپه ستړې شوم، د یوه کور تر مخې د اوبو حوض ته ور کښېته شوم. له کوټې د ښځې او سړي غږ راته، ښځه ګیله‌منه وه، سړي ته یې ویل چې ماشومانو ته دې ولې داسې ګېم راوړی چې ټوپک لري. دواړه سره وغرېدل، ښځې ویل چې ټوپک د ماشوم په روحیاتو بده اغېزه لري، بې‌رحمه یې اموخته کوي. سړي بخښنه وغوښته.

پیشو وویل:

-دلته دا خبرې نه‌شته. رحمدل دوی تر نورې دنیا هوښیار دي، تېر کال له پله سره یو ټانک ماین پورته کړ. قوه لاړه، ما پخپله ولیدل، ماشومانو د انسانانو د غوښو ټوټې جلانو ته وړې. چا ورته ویلي وو چې جل د انسان په خوښه ښې نارې وهي.

همدا اوس باتور ته لاس تړلی انسان پرې باسه، بس، په وژلو کې یې مازې یوه خاشه ثواب ور وښیه، چاړه پرې تېروي.

هیلۍ رډې سترګې ورته نیولې وې.

پیشو وویل:

-زه د دې درې په ډېرو کلیو کې ګرځېدلې یم، یو کور هم بې‌ټوپکه نه دی. ووړ، زوړ، ټوپک خپله ګاڼه ګڼي.

غلې شوه، و بې ویل:

-هیلۍ! اوږدغوږی راغی. لاړم.

هیلۍ د لښتي پر ژۍ پر شنو وښو خپله ژېړه مښوکه کېښوده. د وښو د ځوکو له منځه يې ور وکتل، له رحمدل سره څلور نور کسان د ونو سیوري ته ناست وو.

د تاک پاڼې وخوځېدې. هیلۍ ور وکتل، پیشو تازه د تاک د پلنو پاڼو سیوري ته پرېوته. هیلۍ ورغله. و يې ویل:

–نو دا د رحمدل مېلمانه دي؟

پیشو وویل:

–نوې خبرې وکه. پخپله هم پوهېږې چې مېلمانه دي. وینې يې، پوښتنه ولې کوې؟

غلې شوه. و يې ویل:

–راته ووایه چې پوښتنه دې ځکه وکړه چې ته د ویلو لپاره نوي څه نه لرې، خو زما هره خبره نوې ده، نورو ته نه، تا ته نوې ده، ځکه ته دلته نه يې اوسېدلې، له نورو ملکونو راغلې يې، له ټکي هم نه يې خبره.

له پورته خړه، وړه غنې په تار پورې را وزنګېده، پیشو ور پوه کړل، غنې په پاڼه پورې ونښته، پیشو وویل:

–دا څلور کسان د رحمدل د راز ملګري دي، سره جوړه يې ده، رحمدل يې په کال کې درې– څلور ځله ډوډۍ ته را غواړي. دا عادي خلک نه دي، کاشکې د باغ د دېوال ها خوا در ښکارېدای، هر یو ځو وسله‌وال او قیمتي موټرې لري.

غلې شوه، و يې ویل:

–هیلۍ! که لږ ور نږدې شو، خبرې به يې واورو. ته خو به رڼه میدان هم ورتلای شې، بس، همداسې په اوبو کې نږدې ورشه. زه به په تاکونو کې د غیرت تر موټرسایکله ځان ورسوم.

پیشو ټوپ کړل. هیلۍ پسې وکتل، یو ځای په پروتو لاړه، وروسته يې ملا نېغه ونیوله، تر لښتي واوښته، د موټرسایکل شا ته پرېوته.

شېبه وروسته هیلۍ هم ورغله. و يې ویل

–که اوږدغوږی راغی! بیا؟

پیشو ور وکتل:

-ولې تل منفي فکر کوې؟ که دا نه راغی، بیا؟

یو دم د خندا غږ واورېدل شو. پیشو وویل:

-د ټولو خولې خلاصې دي، خو تر ټولو حاجي شمشېر خان ډېر برېږي.

-ته بې پېژنې؟

-څه د پلار زوی مې دی! خو همدلته څو مېلمستیاوو ته راغلی، یو څه ورسره بلده یم.

د رحمدل غږ راغی:

-ورک بې که، اجب وختونه وو.

هیلی وویل:

-رحمدل په کومو وختونو پسې ارمان کوې؟

- دا خلک تل په تېرو وختونو پسې مړه دي.

یوه ډنګر سړي وویل:

حاجي شمشېرخانه! هغه د کاروان موضوع دې څنګه شوه؟ چا ویل چې په سرحد کې دزې درباندې وشوې.

چاغ، ګردي سړي وخندل:

-پاچا! ته ام اجبې خبرې کوې، موږ نو بیا کله په کراره تر سرحدونو اوښتي یو.

هیلی وویل:

-ولې؟ څه کیسه ده.

پیشو وویل:

-حاجي شمشېرخان د پوډرو کاروبار کوي، په کال کې دوه ځله کاروانونه تړي، تر ایرانه بې اړوي، په ترکیه کې بې خپلو نورو ملګرو ته ور سپاري.

هیلی وویل:

-نو دوی؟

پیشو په خبره کې ور ولوېده:

-چوپ! غوږ ونیسه.

حاجي شمشېرخان وویل:

-یاره پاچا پوډرو نو بیا کله پیسې نه دي ګټلې! سږ کال د ایران لاره سخته وه، خو خدای مهربانه دی، تش لاس دې نه پرېږدي، په داخل کې د پوډرو او تریاکو بازار تود و.

پیشو وویل:

-څه وخت مخکې رحمدل راډیو نیولې وه، ویل يې چې په دې وطن کې د معتادانو شمېر تر دریو میلیونو واووښت.

د حاجي شمشېرخان له غوسې ډکه ناره کړه:

-ورک يې که رحمدله. پردل مرداره کړه. مه يې را یادوه، شراکت مې ورسره پرېښبود، حرامو ته يې لاس ور واچاوه، د خدای دښمن مې بد ایسي، له تاجکستانه په پټه شراب راوړي.

پیشو وویل:

-اجبه ده، شراب حرام دي، پوډر حلال! دې سړي نیم وطن غرق کړ، یوازې په همدې څو کلیو کې سلګونه کسان معتاد دي.

هیلی وویل:

-دا پاچا بیا څه کار کوي؟

پیشو سوړ اسوېلی وایست:

-زه د نهو کالو یم، زما په یاد لا د دې غرونو لمنې تکې شنې وې، خو مور مې راته ویل چې یو وخت ټول سیند په ونو کې نه ښکارېده. لوړې او ژورې، ټول ځنګل و، د ابادۍ لپاره یوه لوېشت خړه ځمکه نه پیدا کېده. خلکو به ونې وهلې، د کورونو لپاره به یې ځمکه خالي کوله، خو اوس هیڅ هم نه‌شته.

غلې شوه، وبې ویل:

-پاچا د چهار تراشو تجارت کوي، ده او ملګرو یې ټول غرونه لغړ کړل، نږدې ونې یې په موټرو کې راوړې، کومو ځایونو ته چې د موټر لار نه سیخېده، ونې به یې اره کړې، په سیند کې به یې واچولې، لاندې به یې له اوبو را و ایستې. اوس یوازې په ډېرو لوړو کې یو څو ونې پاتې دي. پاچا یوه ورځ په ټلیفون کې چا ته ویل چې کچرې او اوښان ورته تیار که.

د رحمدل خندا راغله:

-عبدالرحیمه، ته او خدای! هغه د جنګ کیسه دې وکه، شمشېرخان حاجي دا څو میاشتې مساپر و، نه یې ده اورېدلې.

یوه له رنګه تور سرې تر ورانه بالښت لاندې کړ، پیاله یې کېښوده، و یې ویل:

-ها خو مې د وزیر له اوښي سره وخوړل. سرکوزي دوه لکه ډالر غوښتل.

پاچا وویل:

-سمه کیسه وکه.

عبدالرحیم غاړه صافه کړه:

-یاره پاچا څه درته ووایم! د وزیر له اوښي خو مې دا اوله پروژه نه وه اخیستې، له کومې ورځې چې مې شرکت جوړ کړ، یوازې له ده مې دا اتمه پروژه وه. دوه مکتبه، لوی پل، درې کوچني بندونه... دا ټول مې ورته جوړ کړل، خو په اخېره کې یې راسره مرداره کړه. ده له وزارته یوه پروژه راته را وایسته، غوړه ګوله وه، دوه منزله لېسه جوړېده، یوولس لکه ډالره ورته منظور شوي وو. د وزیر له اوښي سره مې لا له اوله خبره خلاصه کړه، یو نیم لک مې ورته ومنلې.

بس! په یوولسو لکو کې مې درې نیم لکه په تامیر ولګولې، شپېته زره مې د حکومت ولسوال ته ورکړې، څلوېښت زره ملا عبدالغني را نه واخیستې. یو لک هغو انجنیرانو یووړې چې پروژه مې ور تسلیم کړه. اخېر د وزیر د اوښي وار راغی، یو نیم لک مې ور وړې، خو دی وچ منکر شو، قسم یې یاد کړ چې د دوو لکو خبره مې درسره کړې وه، ورته و مې ویل

چې غلط شوی یې، که دوه لکه تا ته درکم؛ نو ما ته څه پاتېږي. نه یې منله، ماغزه مې ورته واوښتل، خبره مو سره واړوله، په خپله شعبه کې مې له سره چایه په ډک ګیلاس وويشت، اخ! حاجي صاحبانو! کاش چې هغه ساعت مو لیدلی وای، په لوند پتلون کې یې د بیزو غوندې اجبې ټوپکې وهلې.

ټولو وخندل:

هیلی وویل:

–هاغه یو ولې پټه خوله دی؟ هیڅ هم نه وايي، تروش تندی یې نیولی، ان هیڅ خندا نه ورځي.

–هغه حاجي باز نومېږي، دروند دی.

–پوه نه‌شوم.

–دلته چې څوک خبرې و نه کړي، خلک یې پوه او دروند بولي.

–نو چې خبرې و نه کړي، له کومه به پوه شو چې پوه دی. په نوره دنیا کې پوه خلک ډېرې خبرې کوي، که دوی و نه غواړي، نور یې غږوي، ځکه پوه وي، د پوه سړي خبرو ته ټول ضرورت لري. ډېر څه ترې زده کوي.

پیشو وویل:

–چوپ! د حاجي باز کوناټي سره وخوځېدل، اوس به یې پخپله عالمانه خبره واورې!

حاجي باز یو دم وخندل، و یې ویل:

–نو د وزیر د اوښې په کوناټو به هم اجبې غټې تناکې راختلې وي.

همدا یوه خبره یې وکړه. بېرته یې جدي څېره ونیوله، دروند کېناست.

پیشو وویل:

–اوس خو پوه شوې چې دلته غلي سړي ته ولې پوه او سنګین وايي. دا ځکه چې تر غږېدا یې نه غږېدا ښه ده. دا خلک چې څومره کم غږېږي، هومره به کم چټیاټ وايي. مالومداره، تر ټولو کم چټیاټ ویونکی به تر نورو پوه او سنګین وي.

پیشو سوکه ولاړه شوه، لرې کېناسته. هیلی ورغله. و یې ویل:

-ولې را ولاړه شوې؟

پیشو سره سا وایسته:

هیلۍ! نور نو دې چټیاټو سترې کړم.

غلې شوه. و یې ویل:

-ګوره! دا کسان لس بجې راغلل. اول نیم ساعت خو یې دوه درې ځله په څه حال، څه احوال، ښه یې، کراري ده... تېر شو. بیا د معدن د الوځولو، د ځنګلونو د وهلو، پوډرو، قاچاق، د مکتب، پل، پلچک، کلینیک... له پیسو څخه د غلا... په باره کې وغږېدل. هر څه یې عادي وګڼل، یوازې پیسې وې. وروسته یې نیم ساعت د ښکار کیسې وکړې، بیا د دویمې او درېیمې ښځې د درلودلو ضرورتونه یاد شول، اخېري خبرې په ښه جنګې زرک ودرېدې.

نو ته فکر وکه! دلته له پل، پلچک، روغتون او مکتبه غلا، قاچاق، د پوډرو کاروبار، د ځنګلونو وهل، د معدنونو الوځول... افتخار دی. دا خلک هیڅ شرم نه لري، ان د خپلو مړو هډوکي یې لا په نورو خرڅ کړل. په دوی کې د وطندوستي یوه ذره حس هم نه‌شته.

په دې دومره وخت کې نه په مکتب وغږېدل، نه چا دا وویل چې د کلي لاره خرابه ده، نه کلینیک یاد شو، نه یې کومه د وطندوستي خبره وکړه.

پیشو غلې شوه. و یې ویل:

-هیلۍ! در نه لاړم. مېلمانه ډوډۍ ته ولاړ شول.

پیشو منډه واخیسته. تر واړه وره ووته، د کور په چوتره کې یې ساه ونیوله. دېوال ته د تکیه شوي کاږه ځګ او دېوال تر منځ په چوله کې پرېوته.

نجونو ته یې وکتل، غټې کوټې ته یې ډک پتنوسونه وړل. پزه یې کش کړه، رنګارنګ خوراکونه وو.

غیرت راغی، په چوتره کې ودرېد، په لوړ غږ یې وویل:

-بلا وهلې یاست! یو څه ګړندی شئ، مېلمانه یې را ولاړ کړل.

سایرې وویل:

–لالا، مازې د هندوانو غوري پاتې دي.

غیرت وویل:

- خو ګورئ! غړ مو وا نه ورم.

غیرت کوټې ته ورغی، لوښي شکلي ایښي وو. بېرته د دالان په وره کې ودرېد، و یې ویل:

–بیا هم درته وایم، غړ مو وا نه ورم.

ګډه خندا راغله. غیرت ور وکتل، مېلمانه کور ته له پرې شوې دروازې راووتل. ټول لمر ته ولاړې نوې لنګې شوې غوا ته ور وګرځېدل.

پاچا په خوند وویل:

–یاره رحمدله! اجبه بډوګی (قندولکه) سخوندره یې نه ده!؟ پر دې تور تندي خو یې دا سپین خال یوه دنیا ارزي.

عبدالرحیم وویل:

–رحمدله! ستا د غواوو ښه ذات دی، یوه سخوندره دې له ما سره هم ویل کړې وو.

ټول چوترې ته وختل، باتور له بدنی او چلمچي سره تیار ولاړ و.

رحمدل وویل:

–حاجي صاحبانو! زحمت مو وبخښئ، تر باغه ډېره لاره وه، ډوډۍ سړېده، همدلته مو سرشته ونیوله.

یوه یوه لاسونه پرېمنځل. کوټې ته ننوتل. حاجي شمشېرخان تر ټولو لوړ کېناست.

پاچا ډک دسترخان ته وکتل، و یې ویل:

–رحمدله! دومره زحمت ته ضرورت نه و، ساده ښوروا بس وه.

رحمدل وخندل:

-څه زحمت. یاران دې ژوندي وي.

پیشو د کوټې کړکۍ ته ورغله. ستمې یې واورېد، هیلۍ د چوترې په ټیټه خټینه زینه نه‌شوای راختلای.

پیشو ور غږ کړل:

-اوږدغوږې راغی.

هیلۍ ټوپ کړل، چوترې ته ور پورته شوه. په وارخطایي یې شا و خوا وکتل، سپی نه و.

پیشو وویل:

-راځه! کله کله ډار هم ښه وي.

هیلۍ کړکۍ ته ورغله، غږی یې اوږده کړه. و یې ویل:

-د څلورو نفرو لپاره نو دومره مصرف!؟ ټوله کوټه ډک دسترخوان نیولې ده!

پیشو وویل:

-دا خلک عزت په مصرف کې ګڼي. رحمدل خو لا ښه دی، ګذاره یې کېږي، خو ډېر خواران خلک لا ډېر مصرف د مېلمه عزت بولي. دا څو ورځې مخکې مې دوه کسان ولیدل. یوه یې په خواره خوله له بله پور غوښت، ویل یې چې مېلمانه لرم. پیسې یې ورکړې، په هماغه ورځ یې چاغ ورى واخیست. ټوله ورځ همالته وم. په سرې باندې غربت ختم و، ښځې یې له ډېر ټوخي ساه نه‌شوای ایستلای. ماشوم یې ناروغه و، یوه کوټه یې لوڅه وه، بلې یې زوړ پلاستیکي فرش درلود.

غرمې ته مېلمانه راغلل، د سرې ملګري وو، نسونو ته یې غوښې ور واچولې. ماسپښین ساراګشت ته تېر شول. ډکې ګېډې تشې شوې، نه ما کړې، نه تا. بس! یوازې سرى غیرتي وګڼل شو.

مېلمانه لاړل، غیرتي چیلم ته کېناست. سترګې یې ځلېدلې، کله کله به په بربتو کې خندا ورغله، داسې ښکارېده لکه په ذهن کې یې چې د مېلمنو وروستی خبره ورګرځېدله.

“والله! فلانیه، د مور شیدې دې شه، ډېر غیرتي يې.” خو له کوټې يې د ناروغ ماشوم ژګېروي راتلل. ښځه يې دوه ځله ورته راغله، و يې ویل چې وه سړیه، د خدای روی ومنه، ماشوم مري. سړي ناره کړه چې څه وکم، پوروړی یم، ډاکټر او دوا پیسې غواړي، په جېب کې یوه روپۍ نه لرم.

ښځې ژړل. ده په راډیو کې سندره اورېده. سترګې يې له غروره ډکې وې. وړه خبره نه وه، غیرتي و.

هیلی وویل:

–خو ورته وګوره. ټوله کوټه ډکو غابونو نیولې ده. دا خوراک د شلو کسانو هم بس دی.

پیشو وویل:

–اه! کم خوراک يې نو بله بې‌غیرتي ده. دلته دوو نفرو ته د اتو کسانو تیاری نیسي. هر څه باید تر بسو څو واره ډېر وي. که مازې یو څه کم شي؛ نو پېغور يې ګڼي. رحمدل څلورو کسانو ته شپږ منه پسه حلال کړ.

–خو اوس مې د رحمدل دوې کشراني لوڼې ولیدې. په باغ کې ناستې وې، یوې د کمیس ارمان درلود، بلې ټیکری غوښت. د دې مېلمستیا پنځمه برخه مصرف هم تر مېلمنو ډېر و. په پاتې پیسو يې ټولې لوڼې پټولای شوای.

پیشو غلې وه.

د حاجي عبدالرحیم غږ راغی:

–یاره حاجي صاحبانو، دا د واکسین له والو سره به څه کوو؟ ستاسې کلي ته هم درغلي وو؟

پاچاپه ډکه خوله وویل:

–هو! وايي چې د واکسین د والو امنیت وساتئ.

حاجي شمشېرخان ته يې وکتل، حاجي بسته ورون خولې ته نیولی و. پاچا وویل:

–شمشېرخانه! ته څه پکې وايې؟

حاجي په ډکه خوله وویل:

–داخبرې په کېدو نه ارزي. له خوراکه مو باسئ.

پیشو وویل:

–هیلی! باز ته وګوره! کوناټي بې وخوځېدل، وا بې وره! یوه خبره، خو پخه خبره کوي؟

باز وویل:

–واکسین څه په ډک... وهئ. پخوا نه و، اوس دې هم نه وي، په دومره جنجال نه ارزي.

پیشو وویل:

–د همدې پوهاند صاحب یو لمسی ګوزڼ وهلی

پاچا وویل

–دا د نجونو د مکتب خبرې هم ماغزه را اېشولي دي. ها بله ورځ هم ولسوالي ته له ولایته د حکومت سړي راغلي وو. ویل بې چې لوی پل په یوه شرط درته جوړوو چې د نجونو مکتب به له بیا ترمیمه وروسته ساتئ.

حاجي شمشېر خان په ډکه خوله وویل:

–پربېږدئ داخبرې! د خپل پلار او نیکه شملې مه ټیټوئ، نه مو مکتب په کار دی، نه پل، نه پلچک، نه سړک. زه خو وایم چې دا د هلکانو له مکتبه هم خدایکه ښه ورځ ووینئ! رحمدله، د دې نوې لنګې غوا سخوندرې دې ډېر خوند راکړ. نه به بې کې را؟

د رحمدل سترګې وځلېدې. په ببړه بې د فیرني پیشقاب ور ببرته کړ. و بې ویل:

–ولې نه حاجي صاحب، تر تا ځار! خو اوس غوا پرې لوشو.

حاجي شمشېرخان وخندل:

–زوروره، نو ما سمدستي کله پرې پکې اچولی دی.

پیشو سوکه وویل:

–اخ! پل، مکتب، پلچک، سړک... د وطن ابادي څه کوي! د غوا سخوندره مهمه ده.

پاچا وویل:

–حاجي شمشېر خانه! په نورو تېز ورځې، خو په خپله خبره نه يې ولاړ.

حاجي شمشېرخان ور وکتل.

پاچا وخندل:

–ځان داسې ناکاره مه اچوه، خپله دې راته ويلي وو چې د کلات د جلدک تازيان نوم لري. دا وار يو کونګری درته راوړم. دوه ځله لاړې، خو...

حاجي شمشېرخان په خبره کې ور ولوېد. په خندا يې وويل:

–پاچا! غوټ درته مات يم، خو که به درواغ درته وايم، اورته دې راباندې طلاقه يي! ځو وارې مې په زړه کې را تېر شوې، خو ډېر مصروفه وم، سر ناخلاصه خلک دي، ځو ځله مې د کوکنارو د کرلو چل ور وښوو، نوی تخم مې ور ووړ. بوجی–بوجی اصل کود مې ورته واخيست، خو کوکنار وکري، په پاللو يې نه پوهېږي، غوزې يې وړې راشي... خير، بل ځل مې نه هېرېږی. هاغه د مستو کاسه را ښېرته که.

رحمدل وويل:

–باز حاجي! ته ونيسه، اجبه د سينې پسته غوښه ده. نه دې په عذابوي.

بازا! غټ ټېغ را وايست. رحمدل په لاس کې نيولې بوټۍ ښېرته په پيشقاب کې کېښوده.

پيشو وويل:

–دې ته وايي درونډ او هوښيار. عالمانه خبره يې ونه کړه، رحمدل يې په ټېغ وپوهاوه چې ډک يم.

حاجي شمشېرخان پر خپلو غوړو شونډو توليا تېره کړه، و يې ويل:

–ياره رحمدله! لکه چې دا نوې کډه دې ښه لاس لري، اخېري ځو وارې ډوډۍ دې له خونده ډکې وې.

عبدالرحيم په خبره کې ور ولوېد:

–په دويم واده به دې د کور عزت خوندي وي. سپينه مامد دينه به درته وکم، زما خو درېيمې ته هم نېت دی.

ټولو وخندل.

رحمدل په خندا وویل:

–در واخلئ، لاس مه نیسئ.

له هرې خوا درانه ټېغونه راغلل، بیا تر ډېره شکرونه ایستل کېدل.

دعا وشوه. مېلمانه لا باغ ته له پرې شوې وره نه وو وتلي چې له دالانه ښځې او نجونې راووتې. ټولو کوټې ته ور منډه کړه، د کېناستلو په حال کې بې لا پیشقابونو ته لاسونه ور وغځول.

پیشو وویل:

–د دې نجونو کولمې یوازې د مېلمستیا په وخت غوړېږي.

هیلۍ ور وکتل:

–خو دوی د سړیو پاتې شونې خوري. کاشکې بې په دېګونو کې ځانونو ته یو څه پرېښبي وای.

پیشو وویل:

–خبره دې ژر هېرېږي. درته و مې ویل چې دا خلک څلورو کسانو ته د شلو نفرو خوراک ږدي، عزت بې ګڼي.

هیلۍ بېرته غړۍ اوږده کړه، وړو نجونو په خپلو غاښونو له هډوکو غوښې شکولې.

هیلۍ وویل:

–خو دا نجونې او ښځې تر اوسه ولې غلې وې. ټولې په یوه تنګ دالان کې راټولې وې. ان د وړو نجونو هم چوپ نه خوت. داسې لکه په دې کلا کې چې د ښځې یا نجلۍ په نوم هیڅ ژوندی ساری نه وي.

پیشو وویل:

–له غږېدا منع وي.

–ولې؟

پردي نارینه بې باید غږ وا نه وري.

-پوه نه‌شوم.

-خدای دې پوه که. دلته د ښځې د غږ اورېدل هم د نارینه‌وو شهوت پاروي.

پیشو روانه شوه.

هیلی وویل:

-څه کوې؟

-د اورېدغوږي ساه مې واورېده.

هیلی شا و خوا وکتل:

-دلته خو نه‌شته.

پیشو وویل:

-ته یې نه اورې.

پیشو کادانې ته ننوته. و یې ویل:

-سېرلیه! خوله دې پټه که، ډېر بد ښکارې.

لاړه، پر پروړه پرېوته.

چرګې وویل:

-هیلی دې څه کړه؟

پیشو ور وکتل:

-چرګې! که نور نه وي، د دې چرګوړو تر مخ خو لږ هوښیاره غږېږه. هیلی خو په ما پورې سرېښ نه ده.

سېرلي ور غږ کړل:

-نن خو بیا تیار رحمدل یې. خبره نه درسره کېږي.

هیلی راغله. چرګې ته نږدې پرېوته.

ټول غلي وو. یوازې د سېرلي غاښونه سره لګېدل. شخوند یې واهه.

پیشو سر پورته کړ:

-چرګې! چوچونې دې ویده دي؟

چرګې وویل:

-پام چې مرداره خبره و نه کړې.

پیشو بېرته پر پروړه سر ولګاوه. سوړ اسویلی یې وایست.

هیلۍ وویل:

-پیشو! زړه دې ډېر ډک دی!؟

-ورک یې که، دې وطن ته مې خوا بدېږي.

سېرلي وخندل:

-نوې خبرې دې زده کړې؟

پیشو وویل:

-مردارخوره، نوې خبرې نه دي، دا وطن خو زما هم دی، ستا هم دی، د چرګې هم دی. لږ احساس پیدا که. ته او رحمدل څه فرق سره لرئ!

هیلۍ وویل:

-خو نور خلک به داسې نه وي، یو څه د وطندوستي حس به لري.

پیشو تر یوه وخته غلې وه، بیا یې سر پورته کړ:

-هیلۍ! زه په دې کلیو کې ډېره ګرځېدلې یم. دلته پنځه نوي فیصده خلک رحمدل دوی دي.

غلې شوه. وبې ویل:

–واوره! یوازې د یوې ورځې کیسه به درته وکم. موچي مې ولید، سړي ته بې د بوټونو اصلي پسکی ور وښوو. سړي مازې سترګې ترې واړولې، موچي په بوټ کې ارزان بیه پسکی کېښود. دهقان ته ورغلم، په پټي کې د شکېدلو رومي بانجانو لوبې کوټې ته ناست و. سرې پلاستیکي خلطې ورسره وې. دا رنګ د خلکود غولولو لپاره و. خام رومیان هم سره پکې ښکارېدل. دهقان د خلطې څنډو ته سالم رومیان اېښودل، منځ بې له خوسا او چینجنو رومیانو ور ډکاوه.

قصاب ته ورغلم. خدای خبر، په کومه زمانه کې بې یو غویی حلال کړی دی، خو د هماغه غوایي یوه ټوټه سپین پوستکی بې ساتلی، تل هماغه پوستکی د مینښې په ورون پورې سرېښوي، مانا ها خلکو، مېښه نه ده، د ځوان غوایي غوښه واخلئ. تلې ته مې وکتل، دلته ټول قصابان تلې دومره پورته ږدي چې مشتري ته بې منځ نهشي ور ښکاره. کار بې کړی وي، په تله کې بې مخکې له مخکې وازګې او بړزې اچولې وي.

د هلکانو له مکتبه تېرېدم، پسپسی مې واورېد، ور وګرځېدم، مدیر له دوو دوکاندارانو سره ولاړ و. ورته ویل بې چې د شپې یوه بجه څلور خرې راولئ، بس! د مکتب کتابونه او کتابچې مې تیار درته بېل کړي دي، خو په نرخ کې به بې بله نه کوئ. تر دې بې ارزانه نهشم درکولای.

ډاکټر مې ولید. له ښاره خپل کور ته راته، په ټلیفون کې بې خندل، ویل بې چې بېغمه اوسه. د شرکت ټولې روغې او تاریخ تېرې دواوې دې پر ما، زما یوه نسخه به هم ستا له دوا پرته نه وي، یو په دوه به بې درته خرڅې کم، خو څلوېښت فیصده ګټه غواړم.

نوي جوړېدونکي سړک ته ورغلم. له مسلح عسکرو را لرې درې لوکس رېږې خرېیلي نیکټایي کړي کسان ولاړ وو. له نږدې مې غوږ ورته ونیو، لاړې بې سره بادېدلې، د سړک د موادو، د کاریګرو د پیسو او د تېلو په غلا نه سره جوړېدل. یو بل ته بې ګوته نیوله. تا ډېرې واخیستې، ما ته لږ پاتې شوې.

اخ! له چا ګیله وکړو. دلته هر یو تر خپله وسه غل دی.

پیشو غلې شوه.

هیلی وویل:

–مانا ټول بد دي؟

پیشو سر پورته کړ:

–ښه هم شته، خو ډېر کم، په مردار ډنډ کې یو سطل پاکې اوبه نه چلېږي. یوه ورځ مې یو سړی ولید، ښځه یې تازه لنګه وه، ده له کارېزه منګی ډکاوه. بس! په ټول کلي کې متل شو. پلانی د ښځې سپی دی.

یو بل مامور مې ولید، رشوت یې نه اخیست، همکارانو یې لېونی باله، د کور وال ور نه خپه وو، ویل یې چې نورو په همدې ساده ماموریت کې موټرې واخیستې، خو د مورې وال د یوې خوا نه دی... دا خلک په رښا ورځ د خپلې ښځې، اولادونو، خپلوانو، دوستانو... تر مخ په ډېر افتخار حرامې پیسې ګټي. یو هم نه ورته وایي چې وه پلاره، وه وروره، وه مېړه، وه خپله... ته خو لس، دوولس زره معاش اخلې. دا ارګاه و بارګاه، د اتلسو زرو ډالرلرو موټر، لوکس کور، په دوو میاشتو کې د اتو زرو بوټونه، د لسو زرو درېشي... دې له کومه کړل؟ برعکس، ټول افتخار پرې کوي، رشوت ته یې نوي نوم ورکړی، پیداګیري ورته وایي.

دلته سیند نه دی چې د سپي په خوله مردار نه‌شي، دلته ټوله د سپي خوله ده. ګناه ثواب ګټي، د وطندوستي بوی هم نه‌شته. په دې خاوره د یوه هم زړه نه سوځي. بس، لکه د لاندې پسه چې د الېیلو له پاره تیارېږي! ټولو لاسونه ور اچولي دي، نر هغه دی چې ګوتو ته یې دېرې وړی ورشي.

هیلی وویل:

- خو دا خلک به له اوله داسې نه وو. دوی د پلار، نیکه شملې ډېرې یادوي، پخواني به یې د کار خلک وو.

پیشو روانه شوه، تر سوري یې سر وایست، و یې ویل:

–هیلی! راځه!

دواړه باغ ته لاړل. مېلمنو لمونځ کاوه.

پیشو ونو ته وکتل، کېناسته، و یې ویل:

–هیلی! یو څه وخت باید ماتله شو.

هیلی حیرانې سترګې ور واړولې؟

–ولې؟

-رحمدل دوی خو نه يې چې ببړه کوې!

ښه شېبه ووته، کارغه راغی، لنډه دوره يې ووهله، پر ټيت ښاخ کېناست. نارې يې کړې:

-کاغ، کاغ، کاغ...

پيشو وويل:

-راځه.

دواړه کارغه ته ور نږدې شول. کارغه له کوچني هډوکي غوښه جلا کوله.

پيشو ور غږ کړل:

-کارغه! څو کلن به يې؟

کارغه پرته له دې چې ورته وګوري، و يې ويل:

-پيشو! له رحمدله به څه زده کړې. ډېره شخصي پوښتنه دې و نه کړه!؟ دا يې تا ته زما سن مالوم، څه فايده!؟

پيشو په خبره کې ور ولوېده:

-خدای که دې په دې تور مخ مېينه يم، د سن مالومول دې زما له دويمې پوښتنې سره ارتباط لري.

کارغه وويل:

-سمه ده، درته و به يې وايم، کابو يو سلو اوياوو ته رسېږم. هله نو، د مطلب خبره کوه!

-کارغه، رحمدل دوی په خپلو پلرونو او نيکونو ډېر نازېږي، هره خبره يې په پنځه زره کلن تاريخ، پخوانۍ پوهه او غيرت ختمه شي. تا خو ډېر عمر کړی، دا خلک کومه کارنامه لري چې موږ نه يو ترې خبر؟ برق يې کشف کړی، کښتۍ يې جوړې کړې، سپوږمۍ ته ختلي، د کوم خطرناک مرض دوا يې جوړه کړې...څه يې کړي؟

هډوکی ولوېد، کارغه خلاص وزرونه پسې را کښته شو. پر هډوکي يې منښوکه ووهله. هيلی ته يې وکتل، و يې ويل:

-دا خو مې نوې ولېده!؟

پیشو وویل:

–څه بې کوې! رحمدل وویشته. زما د خبرې ځواب دې را نه کړ.

کارغه وویل:

–له پنځه زره کلن تاریخه بې نه یم خبر، خو د رحمدل دوی پلرونه او نیکونه را مالوم دي. بس! رحمدل دوی ته ګوره، که په دې خلکو کې پوهه وينې؛ نو پخواني بې هم عالمان وو، که نه له رحمدل دوی بې ټکی فرق نه کېده.

هیلی وویل:

–خو څنګه خلک وو؟

–ویده. ټول عمر ویده. په یوه وطن کې هم د غرمې خوب نهشته، خلک کار کوي، خپل ژوند جوړوي، وطن ابادوي، خو دوی به هم لکه رحمدل دوی شپه ورځ په خوب تېر کړل. سهار چې به را پورته شول، په ټول ملک کې به پردي ګرځېدل. په دې به نه وو خبر چې دا څوک دي، ملک بې څنګه ونیو، له کومه راغلل، څنګه راغلل، ولې راغلل، چا راوستل... بس! نه پوښتنه، نه بازخواست، نه د وطن مینه. نیمایي رحمدل دوی به د پیسو لپاره د خپلو خلکو او خپل وطن پر ضد له پردیو سره ودرېدل. نورو ته به چې پیسې او مقام ور و نه رسېدل، مخالف به شول، تورې او ټوپکې به بې را واخیستې، پردي به کرار ناست وو، رحمدل دوی به په خپلو منځو کې سره وخوړل. دا وژنه، ها وژنه، له یوه لاس پرې که، له بل سر، د یوه کور ته اور واچوه، بل...

یوه خوا به بې ختمه کړه، بیا به بې پردو ته پام شو، پسې وا به بې خیستل، وروسته به په خپل منځ کې نه سره جوړېدل. هر یوه به پاچاهي غوښته. ورور به له وروره سترګې و ایستې، زوی له پلاره. په لکهاوو غاړې به پرې شوې. سرونه به ولوېدل، اخېر به یوه قدرت ونیو. ښځو، مینځو او کبابونو ته به بې ور پام شول. هر پاچا به لکه چرګ په لسګونو چرګو کې پروت و. یوه نه، دوې نه، درې نه، څلور نه، لسګونه او سلګونه ښکلې ښځې او نازکې مینځې به پرې راټولې وې. د شپې به بې مستي کوله، د ورځې به ویده و. عامو خلکو به هم د غرمې خوب نه هېراوه. بله ورځ به بیا همدا کیسه له سره تکرارېدله. دوی به ویده وو، نورو به سلامت ملک لاندې کړ. له سره به بې سترګې وموښلې، په جوش به راغلل... نیمایي به له پردو سره ودرېدل، چا ته چې به پیسې او واک ور و نه رسېدل، تورې به بې را واخیستې، وینې به وبهېدې، له دواړو خواوو. ..

کارغه غلی شو، په هډوکي پسې بې منبوکه واچوله، و بې ویل:

–په دې نږدې دوو سوو کلونو کې دوه، درې د کار خلک پیدا شول. له رحمدل دوی سره بې فرق درلود. له زړه یې د وطن جوړېدا غوښته، له خلکو سره یې مینه وه، تعلیم ته یې پام ور واړاوه، مکتبونه او کارخانې یې جوړې کړې، پوځ یې په پښو ودراوه، د بند، برق... رېل په فکر کې شول.

دوی غوښتل چې رحمدل دوی وینښ او د نورو ملکونو سیال کړي، د ژوند خوند ور وښيي، ورته ووايي چې وطن د ټولو مور ده، مه یې خپه کوئ. اباد یې کړئ. اه خلکو! وینښ شئ...

خو رحمدل دوی وېښېدا نه غوښته، وطن یې د غرمې له خوبونو ځار کړ. همدا نېک خلک یې پسې واخیستل... ځوک یې مړه کړل، ځوک یې له وطنه وشړل...

رحمدل دوی په سوله او هوساینه کې ناروغه کېږي. دوی له کراري، انساني ژوند او ابادي سره حساسیت لري، لکه لېوان یوازې په وینو کې خوشاله دي. ووژنه، ووژنه، ووژنه...

کارغه والوت.

هیلی مېلمنو ته وکتل، یو هم نه و، نیازۍ او سایرې توشکې او بالښتان ټولول.

پیشو او هیلی ورغلل. شېبه وروسته رحمدل راغی.

سایرې د نیازۍ غوږ ته خوله ور ټیته کړه.

پیشو وویل:

–ورته و یې ویل چې شیرین اغا ته وایم، خوشاله دی. خبره به مې ومني.

سایره خپل پلار ته ورغله، په خواره خوله یې وویل:

–شیرین اغا! یوه خبره مې مني؟

رحمدل تریو ور وکتل.

نجلی خوله کړه کړه:

–نوې مور وایې چې دا درې میاشتې د پلار کره نه یم تللې، خیر دی، یوه شپه اجازه ورکه، مور یې سخته ناروغه ده. بس! سهار چایو ته یې بېرته همدلته وغواړه.

د رحمدل سترګې رډې راوختې:

-بس، بس، په اوږو يې مه راسپروه. مور يې هيڅ بلا نه ده وهلې.

غلی شو. نيازی ته يې وکتل، ناره يې کړه:

-وه د سپي لورې! پزه دې را پرې کړه، د هندواڼو په يوه غوري کې يوه پنجه ولې کمه وه!؟

پيشو وويل:

-اخ! نفرته! دومره ښکلی دسترخوان، رنګارنګ خوندور خواړه او ګڼ لوښي يې هېر شول، خو يوه پنجه يې په ذهن کې پاتې ده.

(۸)

تياره وه، پيشو پر پروړه سر ايښی و.

چرګې وويل:

-پيشو! غلې يې!

پيشو وويل:

-فکر وهم.

-څه فکر؟

-د رحمدل.

-څنګه؟

يوازې يوه ورځ! بس! رحمدل په يوه ورځ کې انسان کېدای شي. هم به پخپله له ژونده خوند واخلي، هم به کورنی ته خندا ورکړي، هم به يې وطن ته خپله برخه خير ور ورسېږي.

په تياره کې د سېرلي غږ راغی:

چرګې! ولې دې وغړوله، هماغه فکرونه يې ښه وو.

هيلۍ وويل:

ـ سپرليه! ته يې مه اوره.

غلې شوه، و يې ويل:

پيشو، ما او چرګې ته ووايه. رحمدل څنګه انسان کېدای شي!؟

پيشو اوږده وغځېده. و يې ويل:

-رحمدل مې په فکر کې يوازې يوه ورځ انسان کړ. ټول غمونه ختم شول.

چرګې وويل:

-زړه ته مې نه لوېږي.

پيشو وويل:

-اسانه ده.

هيلې په خبره کې ور ولوېده:

-موږ هم خبرې کړه.

پيشو وويل:

-سمه ده. زه به مې يوازې د يوې ورځې فکر درته ووايم. تاسې واياست ښه!

هيلۍ او چرګې په يوه غږ وويل:

-ښه.

پيشو وويل:

-نن شپه تېره شوه، رحمدل مې په خپل فکر کې سبا سهار وخته له خوبه را پورته کړ. چوترې ته ووت، نیازی په بېړه بدنۍ ته ورغله، خو ده وار ړومبی کړ. بدنی یې ور پورته کړه، موسک شو، و یې ویل:

-ته خو مې مزدوره نه یې. زما غوندې انسان یې، خدای لاس او پښې راکړي، ولې خپل کار په نورو وکم!؟

نیازۍ په چوتره کې حیرانه ودرېده، رحمدل بمبه ووهله. اودس یې وکړ، نیازۍ تولیا ورته ونیوله. رحمدل مننه ترې وکړه، د نیازۍ سترګې رډې را وختې. باور یې نه راته، رحمدل او مننه!؟

رحمدل جومات ته لاړ. کتارونه سم شول، رحمدل ورغی، په لومړي ځل د خپل تره د زوی انځرګل تر څنګ ودرېد. تربره یې حیرانې سترګې ور واړولې. رحمدل ورته موسک شو.

جمع خلاصه شوه. انځرګل کور ته روان شو، خو تر شا یې د پښو ترپی واورېد، ور مېړ یې کوږ کړ، رحمدل ور پسې و. انځرګل ګامونه ګړندي کړل، رحمدل هم چټک شو، انځر ګل خپل کور ته ننوت. د کلا لویه دروازه نه پورې کېده، ور و یې کتل، رحمدل د دروازې په لیخک کې پښه ایښې وه.

انځرګل حیران ودرېد، رحمدل دروازه ټېله کړه، انګړ ته ورغی. وار له واره یې ناره ونیوله:

-د تره کدې! چېرې یاست؟

له دالانه د یوې وړې نجلۍ خوشاله غږ راغی.

-ابې! شیرین اغا دی.

ښځې وویل:

-خوب وینې!؟ شیرین اغا خو له جلا کېدا را باده زموږ کور نه دی لیدلی. دلته کله راځي!؟

رحمدل ور ناره کړه!

-راغلی یم.

وړه نجلۍ په بېړه له دالانه را ووته. خندل یې. رحمدل ټیت شو. د وړې نجلۍ له تندي یې مچو واخیسته. له کوټو ښځې، ماشومان او ځوانان را ووتل. ښځې او ماشومان خوشاله ښکارېدل. ټول تر رحمدل را تاو شول. په سترګو کې یې

اوښکې رغړېدلې، د کور کهول پوښتنې بې کولې... خو ځوانان له خپل پلار انځر ګل سره ګوښه ولاړ وو. په رډو سترګو بې رحمدل ته کتل...

یوې ځوانې نجلی په چوتره کې سره غالی هواره کړه. بالښت بې کېښود، خو رحمدل دالان ته ورغی. پر زاړه، سپېره لیمځي بې پلتی ووهلې. نجلی په منډه نوی بالښت ورته راووړ. رحمدل غټې سپږمې کش کړې. په خوند بې وویل:

-اه! څه خوږ بوی، په تناره کې څه دي؟

د انځرګل ښځې په خوشالی وویل:

-شیرین اغا! غرمې ته مو کټوه بار کړې ده.

رحمدل په خوند وویل:

-غوښه به پخه وي؟

ښځه په بېړه تناره ته ور ټیټه شوه. کټو بې را وایسته. یوه ټوټه غوښه بې په ګوتو کې ټینګه کړه، په خوابدي غږ بې وویل:

-لږ خامه ده.

د ګاز ډبه بې ور کش کړه.

رحمدل ناره کړه!

-مکې! غوښه به غرمې ته خورو. کوچ راواخله!

په لنډ وخت کې د رحمدل مخې ته د شیدو چای، تازه کوچ او توده ډوډی کېښودل شول. دالان ډک و، ښځو او ماشوانو په مینه رحمدل ته کتل.

رحمدل په ډکه خوله ناره کړه:

-په تربره باندې خدای نه ده خوړلې. اوس به له خپلو ځوانو زامنو سره په چوتره کې ناست بې. وابې به چې دا نابللی مېلمه له کومه شو!؟

نجونو او ښځو وخندل.

رحمدل خپل غږ په زوږه کړ!

-وه غټسرې انځرګله! دا خو دې و نه ویل چې پردی به ولې یې؟ خپل تن، وجود، سکه د تره زوی مې یې، همدا اته کاله مخکې لا سره ګډ و. ماشومتوب مو یو ځای تېر کړی، ګډ مو خندلي، ګډ مو ژړلي، په ګډه مو د ګډ کور رمه پېولې، په ګډه به ګډې انا د ناتار کاسه راته ایښودله، ګډ نیکه به نکلونه راته ویل، یو ځای به لمبېدو. یو ځای به مو د دالانه پر سر د غومبسو ځالې را اچولې. په یاد دې دي، په ما دې څومره خوا بدېده. غومبسې زه وچېچلم، خو ژړل تا.

غلی شو. په ډکه خوله یې ناره کړه!

ـ راشه، زما له سووبه به په خپل کور کې په ګېده موړ شې. تر اوسه به دې دومره نویین (تازه) کوچ نه وي خوړلي.

ماشومانو وخندل، خو د ښځو سترګې له اوښکو ډکې وې.

له چایو وروسته رحمدل چوترې ته ورغی. ډله ماشومان او ښځې پسې را ووتل. رحمدل حیرانو نارینه‌وو ته وکتل، په زوره یې ټېغ را وایست. و یې ویل:

-د تره کډې!؟

ښځې منډه ور واخیسته.

رحمدل وویل:

-غرمې ته یوه ډکه کاسه ښوروا را ولېږه.

غلی شو. انځرګل ته یې وکتل، و یې ویل:

-د انځرګل برخه غوښه به هم ورسره وي.

ځوانې ښځې په بېړه وویل:

-سمه ده شیرین اغا! په غبرګو سترګو.

یوې پېغلې په بېړه بوټونه ورته سم کړل.

رحمدل تر چوترې کښته شو. څو ګامه یې واخیستل. ودرېد، ورمېږ یې کوږ کړ.

–د تره کډې! غټېسري ته ووایه چې سبا غرمې ته مې ټول مېلمانه یاست. نر، ښځې، ماشومان. یو به هم نه پاتې کېږي.

رحمدل خپل کور ته لاړ. باتور د چوترې په زینه کې کلاشینکوف پاکاوه. رحمدل یې له لاسه ټوپک ور واخیست. په څا کې یې واچاوه. وړو زړو په حیرانۍ ورته کتل.

رحمدل وویل:

–باتوره زویه!له ټوپکه خدای که ښه ورځ ووینې، د مرګ وسیله ده، یا به بل وژنې، یا ځان. سر له سبا به مکتب ته ځې.

چوترې ته وخوت، ټولې لوڼې یې پر ټنډو ښکل کړې. نجونو ژړل، په لومړي ځل یې د پلار مینه لیده.

رحمدل خپلې غبرګې وړې لوڼې ټېر ته ور نږدې کړې، و یې ویل:

–تاسې به هم په لنډ وخت کې مکتب ته ځئ.

نجونو په راوتلو رډو سترګو ورته کتل. یوې وړې نجلۍ یو دم وخندل:

ـشیرین اغا! درواغ خو نه وایې؟

د غیرت غږ راغی:

سپین‌سترګې! پلار ته څوک داسې نه وایي!

رحمدل وویل:

–نه غیرته زویه! په دې کور کې هر څوک د خبرو حق لري. که څوک غلطي وکي، په ارامه یې پوه که.

کوکوګلې وویل:

–اول خو د نجونو مکتب نه‌شته، دویم خلک به څه وایي؟

رحمدل په خبره کې ور ولوېد:

–زموږ لوی مشکل دا دی چې د ځان لپاره نه، د خلکو لپاره ژوند کوو. تعلیم په نر و ښځه فرض دی. پاتې شوه د مکتب خبره! زه يې په خپل مصرف جوړوم.

رحمدل خپلې ورې لور ته وکتل، یوه پایځه يې پرې وه. و يې ویل:

–غیرته زویه! ټولې نجونې په موټر کې درسره کېنوه. د ولسوالي په بازار کې چې يې څه به کار و، خوښ دې يې کړي.

د غیرت تندی تریو شو:

–شیرین اغا! داسې نو څوک نه کوي! زه به يې ورته راوړم.

رحمدل وویل:

–نه! تا ته مې تېر اختر یوه سدرۍ راوړې وه، تر اوسه لا پرته ده، ویل دې چې رنګ مې يې خوښ نه دی. دوی هم زړه لري.

سایرې ته يې وکتل، و يې ویل:

–بچکې! ما وبخښه. نه پوهېدم. یو تان ټوکر به مې راوړ، جامې او د کوټو پردې به مو له یوې ټوټې وګنډلې. په دې کې څه بده ده چې په خپله خوښه ځانونو ته ټوکر، څپلی او ټیکري واخلئ.

د سایرې سر يې پر خپل ټټر پورې ولګاوه. په ژړغونې غږ يې وویل:

–اه ګرانې! پلار دې وبخښه. ښه ده چې کونډه ته مې ور نه کړې.

غلی شو. سایرې حیرانې سترګې ورته نیولې وې.

رحمدل وویل:

–له دې وروسته به په دې کور کې له نجونو نظر اخیستل کېږي. دا د دوی شرعي حق دی، چېرته چې يې خوښه نه وه، نه به يې ودوم.

یو دم يې وژړل. په ژړا کې يې له ټولو ښښنه وغوښته. خپله سپکه خوله يې یاده کړه، و يې ویل چې سر له اوسه به پوچ پاش نه وایي.

د کلا لویه دروازه خلاصه شوه، په تراکتور پسې اوږده ټېله تړلې وه. راغی، د انځر ګل دوو زامنو د وهل شوې چنار ځلور، ځلور متره لرګي له ټېلې کښته کړل.

رحمدل ورغی، د تربره زامنو ته يې غېږ ورکړه. د انځرګل زامنو ځمکې ته کتل. یوه يې په خواره خوله وويل:

–پلار مې ځان ملامت ګاڼه. ويل يې چې چنار ستاسې حق و.

رحمدل یو ځوان تر لاس ونيو، خو ځوان بخښنه وغوښته، و يې ويل چې اوس کار لري، چايو ته به بل وخت راشي.

ځوان د تراکتور اشترنګ ته کېناست، بل تشې ټېلې ته ور وخوت.

اشترنګ ته ناست ځوان وويل:

–شيرين اغا! پلار مې ويل چې سبا غرمه ډوډۍ ته درځو، خو په یوه شرط! بلې غرمې ته مو تاسې ټول مېلمانه یاست.

رحمدل وخندل. چوترې ته يې وکتل، د ټولو سترګې له اوښکو ډکې وې. رحمدل ورغی. ښځې او اولادونه پرې ور ټول شول.

رحمدل وویل:

ګورئ! انځر ګل دوی مو تن او وجود دي، د ټولو په رګونو کې د یوه نیکه وینه جریان لري. ټګ راټګ به ورسره پالئ!

کوټې ته لاړ. ډم يې په تليفون را وغوښت. لسو بجو ته يې وېښته ور جوړ کړل، په ږيره يې لاس ور وواهه. تشناب ته ننوت. اول يې غاښونو ته برس او کريم ونيول، بيا تر اوبو ووت. پاک کالي يې واغوستل. په چوتره کې ودرېد. نيازۍ وچې سترګې ورته نيولې وې.

د نیازۍ کتلو خوند ورکړ. د نسوارو قوطی يې تر بام واړوله.

باغ ته لاړ، د خرې د ويشتلو ځای ته يې وکتل، سر يې وځړېد. پتارۍ ته ودرېد، غريو واخيست، سلګۍ يې کړې، په ژړا کې يې وويل:

–اه! نجيبې بچکې. تر پايه مې ډاکټر ته ور نه وستې. دا ګنهګار پلار دې وبخښه.

چیغې شوې، رحمدل ور وکتل، باتور خپله خور تر څنګ نیولې وه. رحمدل پر خپلو لندو سترګو څادر تېر کړ. ورغی. باتور یې تر مټ ونیو، وېې څانده، ورته و یې ویل چې که دې بیا سایرې ته څه ویلي وو، نو د سایرې بچکې پښنو ته به دې حلال...

یودم غلی شو، د حلالېدا له ټکې یې کرکه راغله، و یې ویل:

–باتوره! دا نجونې هم زما اولادونه دي، دوی هم په هماغه اندازه راباندې ګرانې دي، لکه ته او غیرت. پام! دویم ځل لاس پورته کېدا به دې و نه بخښنم.

باتور کور ته لاړ، سایره د پلار غېږې ته ور لوېده، و یې ژړل. رحمدل پر ککرۍ ښکل کړه، سترګې یې له اوښکو ډکې شوې، و یې ویل:

–نور به مو غم ته نه ورکوم.

خپله لور یې تر لاس ونیوله، هوار شوي لیمڅي ته ورغلل. رحمدل وویل:

–سایرې بچکې! فرش کوچنی نه دی؟

نجلۍ په حیرانۍ ورته وکتل:

–نه شیرین اغا! ته او ورونه مې هر وخت په همدې لیمڅي کېنئ.

رحمدل وخندل:

- خو ټول نه ورباندې ځایږو.

سایرې خپل پلار ته کتل.

رحمدل وویل:

ـ هله لورې، تر ټولو لوی فرش راوړه، له دې وروسته به ټول یو ځای ډوډۍ خورو.

نجلۍ حیرانې سترګې ورته نیولې وې. باور یې نه راته.

رحمدل وخندل:

-لکه چې له خپل پلار سره یو ځای ډوډۍ خوند نه درکوي؟

د سایرې په سترګو کې اوښکې را ټولې شوې. کور ته یې منډه کړه.

رحمدل پر لیمڅي کېناست. سرې یې له تازه هوا وپړسول. له ځان سره یې وخندل. په لومړي ځل یې خپله خندا اورېده، خوند یې ترې واخیست، په زوره یې کړه. خندا یې په ونو کې را وګرځېده.

غرمې ته د انځرګل له کوره هم ډکه کاسه ښوروا راغله. اوږد دسترخوان هوار شو. رحمدل د خپلو وړو لوڼو لاسونه پر لښتي ور پرېمانځل. لوښې یې دواړو خواوو ته کېنولې. د نجونو سترګې ځلېدلې. ټولو رحمدل ته په مینه کتل. له ډکو کاسو ګولې پورته شوې.

رحمدل په ډکه خوله وویل:

خوندوره ښوروا ده. ګوتې ورسره خوړل کېږي.

تر څنګ یې نیازۍ ته وکتل، د نیازۍ په غټو سترګو کې ځلا پرته وه. رحمدل د غوښې کاسه ور ببرته کړه، پر پاستې یې څو مساوي برخې کېښودلې. کوکوګلې ته یې وویل:

-مخ واړوه!

ښځې په حیرانۍ ورته کتل.

رحمدل خبره تکرار کړه.

-ښځې مخ واړاوه.

رحمدل د غوښې پر یوه برخه ګوته کېښودله:

-دا یې د چا؟

-د زرمینې.

انځرګل هماغه برخه وړې نجلۍ ته ور نږدې کړه. دویمه، درېیمه او څلورمه برخه هم همداسې تقسیم شوې. رحمدل پر بله برخه ګوته کېښوده.

-دا بې د چا؟

-ستا.

رحمدل تندی تریو کړ:

-دا خو صاف هډوکي دي.

ټولو ور وکتل. رحمدل غوښې ته وچې سترګې نیولې وې.

له هرې خوا د غوښې جوړې ګولې ورته را مخکې شوې. نیازی هم په ټیټ سر وړه ګوله ورته نیولې وه. رحمدل په خندا کې وویل:

-په خدای که بې څکه هم وکم، دا د تاسې حق دی.

سایرې د پلار خېټه وګروله، رحمدل وخندل. وړې لور بې ګوله په خوله کې ور کېښوده. رحمدل د نیازی پر ګوتو ور پربووت، په غاښونو کې بې د ځوانې ښځې له لاسه وړه ګوله ور پورته کړه. د کوکوګلې تندی تریو شو. رحمدل د کوکوګلې ټوله برخه غوښه په پاستې کې ونغاړله. منډې ته بې ځان جوړ کړ، خو واړه او غټ لاسونه ور ولوېدل. رحمدل خندل، غیرت، باتور او نجونو د خپلې مور برخه غوښه ور نه وړله. باغ ګډې خندا نیولی و.

ماسپښین جومات ته لاړ، له لمانځه وروسته بې غاړه صافه کړه، کلیوالو ته بې وویل چې د نجونو د مکتب جوړول ضروري دي.

په دېرشو کسانو کې بې لسو مخالفت وکړ، لسو بې خبره تایید کړه، لس نور بې فکر کولو ته وهڅول.

له لمانځه وروسته د خپلې واده شوې لور کور ته ورغی. و بې ژړل، له لور بې بخښنه وغوښته چې معتاد ته بې ورکړه. بیا بې له زوم سره خبرې وکړې، د معتادینو په شفاخانه کې بسترېدا ته بې قانع کړ. و بې ویل چې د تداوي ټول مصارف بې دی په غاړه اخلي.

له هغه ځایه بېرته کور ته راغی. غیرت ته بې وویل چې حاجي شمشېر خان او نور ملګري جومې ته را وغواړي. زوی بې په حیرانی ورته وویل چې مېلمستیا خو تېره شوه. خو رحمدل ور یاده کړه چې له دې وروسته به ټولې مېلمستاوې ساده وي. دی غواړي چې له خپلو ملګرو سره وغږېږي، پوه بې کړي چې نور دې دا وطن نه ورانوي، ځنګلونه دې نه وهي، کوکنار دې نه کري، غلا دې نه کوي... که بې ومنله ښه، که نه له داسې خلکو سره ملګرتیا، نه ملګرتیا.

د ماخستن ډودۍ بیا ټولو په ګډه وخوړه. تر خبرو خندا ډېره وه. وروسته نجونو خپلې نوې جامې، ټیکري او څپلۍ راواخیستل. هر څه بې خوښ وو، په لومړي ځل بې نظریه منل شوې وه. ارزښت ورکړل شوی و. د انسان په سترګه ورته کتل شوي وو. بیا د مکتب په باره کې سره غږېدلې. سترګو بې ځلا کوله، ځانونه بې د مکتب په سپین ټیکري او تورو جامو کې لیدل.

رحمدل راډیو ته لاس ور وغځاوه. د جنګ، وژنو او د وطن د وراني خبرو بې سترګې لندې کړې. ماخستن بې په کور کې جاینماز هوار کړ، د دعا په وخت کې بې د زړه له اخلاصه وویل:

–یا خدایه! ما وبخښې، زما مور او پلار وبخښې، ټول مسلمانان وبخښې. یا خدایه په داد دې راضي یم. نجونې او هلکان ټول راباندې ګران دي، قربان دې شم، نور به نو څه درنه غواړم! د ګل غوندې په ښکلو لوښو دې نازولی یم.

یو دم بې وژړل، و بې ویل:

–ښځې او نجونې مې ډېرې وځورولې. قول دی، نور به غم را نه و نه وینې. جامو، خوړو، درس، صحت...ته به بې پام کوم...یا خدایه! انځرګل مې هم تن او وجود دی، که خوار وي، زه به ورسره خوار یم، که بېعزته وي، زما نوم به ورسره یادېږي... یا ربه! ته خو لا ډېر عزت ورکړې.

یا خدایه! ښکلی وطن دې راکړی، پورته به واوره وخورې، له نیم ساعت پیاده مزل وروسته به د غنمو لو ووینې. ښکلې هوا، صافې اوبه، شین آسمان، ښایسته مننظرې... خو موږ بې په قدر نه پوهېدو، وران مو کړ، ژمنه ده! خپل وطن مور ګڼم. په ابادۍ کې بې برخه اخلم... و مې بخښه، اول به د نجونو سوځېدلی مکتب جوړوم.

 د نیازۍ کوټې ته ورغی، لومړی بې غاښونه پرېمانځل. بیا له نیازۍ لرې پرېووت.

یو دم غریو واخیست، له ښځې بې بخښنه وغوښته. و بې ویل چې تل بې په سپکو نومونو یاده کړې ده.

و بې ژړل، په ژړا کې بې وویل:

–اه رحمدله! ټکی رحم نه لرې، لور مې ناروغې مور ته نه ور پرېښودله. نیازۍ! سهار به دې پخپله په خپل موټر کې پلارګنۍ ته ورولم.

نیازۍ ورو په کمپله کې ور پټه شوه.

پیشو غلې شوه.

سېرلي وويل:

–پيشو. چټياټ دې خلاص شول. په خيالي کيسو دې سربداله کړم.

پيشو وويل:

–چرګې او هيلی د يوې ورځې فکر را نه غوښت. ورته و مې وايه.

سېرلي وويل:

–له رحمدل دوی د دومره انسانيت تمه مه لره!

پيشو وويل:

–خو انسانيت اسانه دی، و دې ليدل! له رحمدله مې په خيال کې انسان جوړ کړ، رحمدل په يوه ورځ کې هم ځان او هم ټوله کورنۍ خوشاله کولای شي. نه زحمت غواړي او نه هم مصرف. مازې دې لږ ځان بدل کړي. خبرې دې نرمې کړي، مينه دې ورکړي، د نورو حقوق دې وپېژني. په وطن دې زړه وخوږوي، خپل دې يې وګڼي... بس! همدومره!

يو دم د نيازۍ کوکې پورته شوې.

هيلۍ په وارخطايي وويل:

–څه خبره ده؟

پيشو وويل:

–رحمدل به بيا ښځه تر سوکانو لاندې کړې وي. په مرداره خوله مچکه ترې غواړي.

سېرلي وويل:

ـ نه مې درته ويل چې له رحمدل دوی د انسانيت تمه مه لره! دا خلک خدای که سم کې. پېړۍ، پېړۍ بې همداسې ژوند کړی.هيڅ تغير نه مني.

پيشو بام ته وخته. پر دېوال کېناسته. سپوږمۍ يې تر تېرو غوږونو يو ګز پورته ولاړه وه.

پیشو د لوځو غرونو سپېرو ځوکو ته وکتل، لاندې راغله، د غره په لمنو کې خړ پړ، شکېدلي کورونه پراته وو. کنډ و کپړ پاخه سړک ته یې وکتل، لوی پل پر ملا مات و. د برق پایې ړنګې وې، سوځېدلی مکتب تک تور ښکارېده. هدیره تر کلي غټه وه، د وهل شویو ونو زاړه مونډان سپېره وو...

د پیشو سترګې ډکې شوې. سړه ساه یې وایسته. و یې ویل:

–اخ! وطنه! په تا کې میلیونونه رحمدل دوی اوسي. کاشکې یې خپل ګڼلئ، کاشکې دې په قدر پوهېدای، کاشکې یې ستا د درلودلو لیاقت درلودای. کاشکې، کاشکې، کاشکې...

پای

Download from:aghalibrary.cm